

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Pedagogická fakulta

Katedra geografie

Bakalářská práce

**Prostorová analýza účastníků světových
šampionátů mužů ve vybraných
kolektivních sportech**

Vypracoval: Filip Dřevojan

Vedoucí práce: doc. RNDr. Stanislav Kraft, Ph.D.

České Budějovice 2022

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracoval samostatně pouze za použití odborné literatury a pramenů, které jsou uvedeny v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Dále souhlasím s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé bakalářské práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

.....

Datum

.....

Podpis studenta

Poděkování

Chtěl bych poděkovat panu doc. RNDr. Stanislavu Kraftovi, Ph.D. za odborné vedení práce, trpělivost a ochotu, kterou mi v průběhu zpracování práce věnoval. Dále bych rád poděkoval své rodině, která pro mě byla po celou dobu velikou oporou.

DŘEVOJAN, F. (2022): Prostorová analýza účastníků světových šampionátů mužů ve vybraných kolektivních sportech. Katedra geografie, Pedagogická fakulta, Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 60 s.

Anotace

Tato bakalářská práce se zabývá prostorovou analýzou účastníků mistrovství světa mužů ve vybraných týmových sportech, konkrétně házená, volejbal, rugby a florbal. Práce se skládá ze dvou hlavních částí – teoretické a analytické části.

Teoretická část zkoumá kulturní geografii a geografii sportu, dále také samotnou historii a přehled mistrovství světa daných sportů. Analytická část obsahuje prostorové analýzy účastníků mistrovství světa jednotlivých sportů, což je hlavní cíl této práce. Data čerpaná z oficiálních stránek mezinárodních federací jsou poté využity v mapových dílech a komparacích.

Výsledky bakalářské práce přinesly zjištění, že házená a volejbal se jeví jako sporty, kde mezi sebou soupeří větší počet států, ovšem největší počet států pochází z Evropy. Rugby a florbal jsou sporty, které mají své účastníky méně rozmístěné po světě, účastníci mistrovství světa v rugby mají souvislost s Británií a její kolonizací, účastníci florbalových mistrovství naopak mají vazbu na lední hokej.

Klíčová slova

Prostorová analýza, kulturní geografie, geografie sportu, házená, volejbal, rugby, florbal, mistrovství světa

DŘEVOJAN, F. (2022): Spatial analysis of participants in world men's championships in selected team sports. Bachelor thesis. Department of geography, Faculty of Education, University of South Bohemia in České Budějovice, 60 p.

Abstract

This bachelor thesis deals with spatial analysis of the world men's championship in selected team sports, namely handball, volleyball, rugby, and floorball. The thesis consists of two main parts – theoretical and analytical part.

Theoretical part researches cultural geography, geography of sport, as well as the history and an overview of the world championships given by the sports. Analytical part contains spatial analysis of participants of world championships of individual sports, which is the main goal of this thesis. Data drawn from official websites of international federations are used in maps and comparisons.

The results of the bachelor's thesis survey show that handball and volleyball seem to be sports where more states compete between themselves, however the biggest number of states comes from Europe. Rugby and floorball are sports which have their participants less concentrated around the world, participants of world championships in rugby have a connection with Great Britain and its colonization, participants of world championships in floorball have a link to ice hockey.

Key words

Spatial analysis, cultural geography, geography of sport, handball, volleyball, rugby, floorball, world championship

Obsah

Obsah	7
1. Úvod	9
2. Teoretická část	11
2.1 Kulturní geografie	11
2.2 Geografie sportu.....	13
2.3 Házená – historický a kulturní vývoj	18
2.4 Volejbal – historický a kulturní vývoj.....	20
2.5 Rugby – historický a kulturní vývoj.....	21
2.6 Florbal – historický a kulturní vývoj.....	23
2.7 Kvalifikace na mistrovství světa v házené	24
2.8 Kvalifikace na mistrovství světa ve volejbale	24
2.9 Kvalifikace na mistrovství světa v rugby	25
2.10 Kvalifikace na mistrovství světa ve florbale	26
3. Metodika	28
3.1 Hypotézy bakalářské práce	29
4. Analytická část	30
4.1 Prostorová analýza mistrovství světa v házené	30
4.2 Prostorová analýza mistrovství světa ve volejbale	35
4.3 Prostorová analýza mistrovství světa v rugby	39
4.4 Prostorová analýza mistrovství světa ve florbale	42
4.5 Prostorová analýza účastníků a medailistů všech sledovaných sportů	46
4.6 Korelační analýza účasti a hodnoty HDP na hlavu jednotlivých států	51

5. Závěr.....	53
Zdroje.....	55
Seznam obrázků	58
Seznam map	59
Seznam tabulek a grafů.....	59

1. Úvod

Člověk v dnešním světě plném povinností mnohdy příliš volného času nemá, ať už z důvodů pracovních či rodinných. Když už se přeci jen nějaký ten volný čas najde, většina lidské populace se všemožnými způsoby snaží uspokojit své potřeby, aby se nenudila. Jednou z takových možností, jak se zabavit, je možnost trávit svůj volný čas v kulturním prostředí. Pro někoho kultura znamená pouze návštěva divadelních představení, oper, hudebních koncertů, festivalů či promítání filmů v kině. Ovšem do kulturního prostředí se řadí také sport.

Pojem sport je v dnešním světě všude kolem nás, denně o něm slyšíme v televizi, v rádiu, při cestě do zaměstnání či do školy, kdy se pasažéři hromadné dopravy často baví o tomto tématu či si o sportu čtou v novinách, dále o sportu slýcháme ve školách nejen při hodinách tělesné výchovy. Někteří z nás upřednostňují aktivní sportování, to znamená, že sami provozují nějaký druh sportu, jiní zase volí pasivní formu sportování, tedy sledování sportovního dění na stadionu nebo v televizi. Co vše spadá do sportu není přesně vymezeno, pro někoho to může znamenat pouze intenzivnější fyzická aktivita, pro jiného například obyčejná procházka. Důležité je ale říci, že sport ovlivňuje většinu světové populace.

O jeho důležitosti hovoří také fakt, že sportovec je dnes v řadě sportů vnímán jako povolání. Platy sportovců se především díky zájmu médií a přílivu známých světových společností s vidinou velké reklamy jejich firmy neustále zvyšují, nejbohatší sportovci světa se v dnešní době řadí k nejbohatším lidem celého světa. Zajímavý žebříček každoročně sestavuje časopis Forbes. Pro rok 2020 uvádí jako nejbohatšího sportovce Conora McGregora, který se věnuje smíšenému bojovému umění. Dle Forbesu si McGregor za rok 2020 vydělal 180 milionů dolarů. Na druhém a třetím místě se umístili v současné době nejvíce uznávaní fotbalisté, konkrétně Lionel Messi a Cristiano Ronaldo, který si vydělal o 10 milionů dolarů méně, než jeho argentinský soupeř. Čtvrtý se umístil Dak Prescott, což je hráč amerického fotbalu. První pětku uzavřela legenda basketbalové NBA, což je nejprestižnější soutěž v basketbalu, tedy LeBron James (Forbes 2022).

Tím, že význam sportu se v dnešní době neustále zvyšuje, roste také i zájem o zkoumání sportu a jeho aktivit. V dnešní době se sportem zabývá celá řada humánních věd, například sociologie, ekonomie, psychologie a mimo jiné geografie.

Jelikož se autor dlouhodobě zajímá a věnuje jak sportovním aktivitám, tak geografii, rozhodl se svou bakalářskou práci směřovat právě tímto směrem. Tato bakalářská práce se zabývá analyzováním Mistroství světa ve 4 vybraných kolektivních sportech, konkrétně v házené, volejbale, rugby a florbale. První dva sporty jsou vybrány jako zástupci celosvětově rozšířeného sportu, kdy do mezinárodních federací těchto sportů spadá většina zemí světa. Rugby a florbal byly vybrány jako sporty, které budou mít účastníky mistrovství pouze z minimálního počtu regionů.

Tato bakalářská práce se skládá z 5 kapitol. První z nich je úvod, který stručně nastíní obsah této závěrečné práce. Následující část se zabývá teoretickými znalostmi z oblasti kulturní geografie, a především geografie sportu. Bohužel se problematice geografii sportu a kultury nevěnuje příliš mnoho pozornosti a nenajdeme mnoho publikací ohledně této problematiky, a tak tato bakalářská práce nabírá lehce experimentální charakter. Mimo jiné teoretická část také nabízí historický přehled konaných světových šampionátů zkoumaných kolektivních sportů doplněných o kvalifikační cyklus na tyto mistrovství. Třetí kapitola pojednává o metodice a zisku dat, na kterou navazuje analytická část, která se zabývá prostorovou analýzou světových šampionátů jednotlivých sportů. Poslední kapitola shrnuje tuto bakalářskou práci.

Hlavním cílem této bakalářské práce je vytvoření prostorové analýzy účastníků všech uskutečněných mistrovství světa v rugby, florbale, házené a volejbale. Z této analýzy bude autor dále vycházet ke splnění dalších cílů, jedním z nich bude dedukce, z jakých oblastí světa pochází nejčastěji se účastníci státy. Mezi další cíle této bakalářské práce patří komparace nejúspěšnějších týmů světových šampionátů za pomoci umístění na stupních vítězů, komparace účastníků alespoň na jednom mistrovství světa v jednotlivých sportech. Nelze opomenout potvrzení či vyvrácení hypotéz, které jsou součástí teoretické části této bakalářské práce.

2. Teoretická část

Druhá část této práce se zabývá teoretickými poznatky týkající se především kulturní geografie a samotné kultury. Navazující podkapitola bude věnována geografii sportu, která spadá, pod již zmíněnou kulturní geografii. Druhá polovina této kapitoly bude věnována historickému vývoji analyzovaných sportů včetně přehledu všech uskutečněných mistrovství světa těchto sportů. V této kapitole autor také nastíní systém kvalifikace na světové šampionáty jednotlivých sportů.

2.1 Kulturní geografie

Jak ve své práci uvádí Dluhoš, kulturní geografie spadající pod socioekonomickou geografii je relativně mladá geografická disciplína (Dluhoš 2020). Už sestavení samotné definice kulturní geografie je velmi složité, podobně jako pojmu kultura, a proto nalezneme několik nejednotných definic podle pojetí jednotlivých autorů. I když autor zmínil, že kulturní geografie je poměrně mladá disciplína humanitní geografie, Jiří Anděl považuje za jednoho ze zakladatelů kulturní geografie Carla Sauera, který žil na přelomu 19. a 20. století. Podle Sauera by kulturní geografie měla zkoumat následující otázky: „*Proč se v jedné zemi mluví tak a v jiné jinak? Proč je kulturní úroveň jednoho státu na nízké úrovni, jiného na úrovni vysoké? Proč vznikly kulturní rozdíly? Jak je můžeme definovat? Jaké jsou zákonitosti a pravidla těchto rozdílů?*“ (Anděl 1998, s. 5). Jak dále praví Anděl, pojetí kulturní geografie může představovat velmi široký ucelený systém. Opačným směrem zkoumal kulturní geografii Goodall, který tvrdil, že kulturní geografie pouze sleduje kulturní diferenciaci (Goodall 1987, cit. v Anděl 1998). Wagner a Mikesell definují kulturní geografii jako: „*pole, na kterém jsou aplikovány poznatky kultury v kombinaci s geografickou problematikou*“ (Wagner, Mikesell 1962, cit. v Anděl 1998, s. 6). I když se většina definic kulturní geografie rozchází a poukazují na rozdílné směry výzkumu, všechny definice se naopak shodují v tom, že se kulturní geografie zabývá základními kulturními elementy, jako jsou jazyk, náboženství a sídelní útvary. Důležité je také zmínit, že kulturní geografie čerpá znalosti i z jiných vědních oborů, jako například historie, ekologie, antropologie a etnografie (Anděl 1998).

Pavlík zmiňuje dva hlavní prvky kultury. První z nich je jazyk. Ten slouží člověku jako komunikační prvek a díky němu je možné přenášet kulturní zvyky a tradice. Dále také uvádí,

že je znakem národa (Pavlík 1986, cit. v Anděl 1998). Za druhý prvek považuje náboženství, které bývá velmi často obtížné definovat, podobně jako kulturní geografii. Mohli bychom říci, že náboženství je víra v nějakou nadpřirozenou věc či bytost. Zvyklosti související s náboženstvím pak podobně jako jazyk dokáží ovlivňovat denní aktivity populace, například muslimské země (Anděl 1998).

Velmi významným americkým geografem, který se také zabýval kulturní geografii, byl Mike Crang. Na začátku svého díla *Cultural Geography* vyzdvihuje tři otázky: „*Co míníme pojmem kultura? Proč je studována? Jakých věcí se kultura týká?*” (Crang 1998, s. 1). Podle Cranga je velmi těžké uvést přesnou definici kulturní geografie. Tvrdí, že od 50. let 20. století autoři odborných textů shromáždili více než 150 definic pojmu kultura. Snaží se nám vysvětlit to, že kulturní geografie je o rozmanitosti a pestrosti lidského života ve všech směrech, jak člověk využívá svět. Uvádí to na příkladu, že by kulturní geografie měla nahlížet na věci přes rámec samotné kultury, například to, že by neměla hledět pouze na životní styl obyvatel amerického kontinentu, ale na chování lidí po celém světě. Lidé by tak neměli mít různé předsudky o kulturách jiných zemí, ale naopak tyto kultury respektovat. Uvádí to na příkladu hinduistické kultury. Indie bývá často označována jako „země posvátné krásy”. Někdy totiž lidem přijde zvláštní, že místní lidé uctívají a nechávají volný pohyb zvířeti, které se v jiných částech světa chová pro konzumní účely. Dále tvrdí, že moderní svět odděluje ekonomiku od kultury, kdy v důsledku tohoto rozdělení geografové upřednostňují ekonomiku na úkor kultury. Crang je toho názoru, že bychom ekonomické i kulturní vlivy měli zkoumat jako ucelený prvek, ne jako dva rozdělené, což dopomáhá k obtížnému vymezení pojmu kulturní geografie (Crang 1998).

V knize *Cultural geography: a critical dictionary of key concepts* od Davida Atkinsona a kolektivu nalezneme několik vybraných kritik na problematiku vymezení pojmu kulturní geografie. Hned ve své předmluvě autor vysvětluje, že pojem kulturní geografie je velmi těžko definovatelný (Atkinson 2005). Cituje zde dalšího z geografů Andersona, který se ve své knize *Handbook of Cultural Geography* nerozhodl definovat kulturní geografii jako obor, ale spíše ji popsat jako neukázněnou činnost chápanou jako styl myšlení” (Anderson 2003, cit. v Atkinson 2005). Anderson dále tvrdí: „Když začínáme přemýšlet o kulturní geografii, a zejména když čteme o příspěvcích k této knize, jsme lépe schopni vidět, že tyto rozvíjející se argumenty a diskuse se spíše točí kolem konkrétních zeměpisných problémů, než abychom se drželi v identifikovatelné myšlenkové oblasti” (Anderson 2003, s. 2). Ve své knize vyčlenil pět nejdůležitějších témat, konkrétně kulturu jako distribuci věcí, kulturu jako cestu k životu,

kulturu jako význam, kulturu jako práci, kulturu jako moc a dále kulturní geografii jako celek.(Anderson 2003).

2.2 Geografie sportu

Pokud bychom se široké veřejnosti zeptali, zda někdy zaslechli pojem geografie sportu, jistě by převládala záporná odpověď. V dnešní době ovšem sport získává čím dál vyšší postavení, jelikož dokáže ovlivňovat člověka a jeho život, a tak se mezi veřejnost dostává nová disciplína geografie. Pokud bychom chtěli uvést nějaký příklad toho, jak sport ovlivňuje člověka, tak například Bale ve své knize *Sport Geography* uvádí příklad přesunu sportovních stadionů z centra měst na okraj, díky snazší dostupnosti pro diváky (Bale 2003). Sport také bývá využíván pro růst měst. Můžeme si to uvést na příkladu letních olympijských her v Barceloně roku 1992. Tyto hry pomohly přestavět staré průmyslové město na nové moderní přístavní město, jehož opěrnou ekonomickou aktivitou se stal terciér, v největší míře služby a cestovní ruch (Bale, Dejonghe 2008).

Jako první dílo, u kterého je možné chápat prvky geografie sportu, lze považovat *Géographie Universelle* od francouzského autora Elisée Recluse, který tuto knihu vydal již v roce 1876. V této publikaci krátce zmínil pálkový sport kriket. Jeho krajan, zakladatel novodobých olympijských her, Pierre de Coubertin, se zabýval sportem ještě více než Recluse a v roce 1911 přišel s pojmem sportovní geografie, mimo kterou ještě existuje atletická geografie, která se občas liší od politické geografie (Bale 2003). 8 let poté se poprvé v odborném časopise objevil článek s tematikou geografie sportu. Autorem byl Američan J. R. Hildebrand a ve svém článku *The Geography of Games* zkoumal sporty a zvyky jednotlivých národů (Bale, Dejonghe 2008, cit. v Dluhoš 2020). Dalším významným článkem se stal *The geographical origin of professional baseball players* od Lehrmana. Po letních olympijských hrách konaných v roce 1952 v Helsinkách Fin Jokl představil světu výsledky jeho výzkumu, který měl podobný cíl jako článek od Lehrmana. Lehrman ve svém článku porovnával státy mezi sebou podle toho, kolik špičkových baseballistů vychovávají. Jokl zkoumal národnostní složení účastníků her, ovšem jeho statistiky byly dokonalejší než Lehrmanovi (Bale, Dejonghe 2008).

První polovina 20. století nabídla díla od autorů, kteří se zabývali spíše jinými geografickými směry, ovšem od 50. let se začali objevovat geografové, kteří geografii sportu

měli jako prioritní směr (Frumar 2018). „*Americký geograf John Rooney uznal potenciál sportu pro geografický výzkum v polovině 60. let. Skutečně by se dalo tvrdit, že to byl Rooney, kdo publikoval první akademickou práci o geografii sportu v uznávaném geografickém časopise*” (Bale, Dejonghe 2008, s. 158). Rooney se ve svém článku inspiroval podobným směrem jako Lehrman, ovšem nezaměřil se na baseball, ale na mladé fotbalisty v USA a jejich stěhování během studia na střední a vysoké škole. Mezi další významné Rooneyho výsledky patří určité založení sportovního časopisu v roce 1987 pod názvem *Sport and Place: An international journal of sports geography*, který měl pomoci rozšířit povědomí ohledně geografie sportu. Bohužel časopis byl roku 2000 zrušen (Bale, Dejonghe 2008). Rooney nepublikoval pouze sám. V roce 1992 vydal s Richardem Pillsburrym *Atlas of American Sport*. Tento atlas znázorňoval rozdíly v rozšíření sportovních odvětví, úspěšnosti jednotlivých klubů nebo také výchovu profesionálních sportovců (Frumar 2018).

Pokud bychom se podívali na největší geografů zabývajících se problematikou geografie sportu dnešní doby, pravděpodobně by tím nejvýznamnějším byl britský geograf John Bale. Tento Angličan vydal celou řadu publikací, z nichž je nejznámější kniha *Sports Geography*, kterou poprvé vydal v roce 1989. V roce 2003 autor publikoval druhé vydání, ve kterém kladl důraz na přiblížení různých forem geografického přístupu ke sportu (Bale, 2003). Bale ve své knize uvádí: „*Stručně řečeno, sportovní geografie se zabývá zkoumáním: 1. sportovních aktivit na zemském povrchu a toho, jak se změnilo prostorové rozložení sportu v průběhu času. 2. měnící se charakter sportovní krajiny a symbiózy mezi sportovním prostředím a těmi, kdo se na něm podílejí; 3. vytváření předpisů pro prostorové a environmentální změny ve sportovním prostředí*” (Bale 2003, s. 18). Vysvětlil to tak, že sportovní krajiny nejsou na světě rozloženy rovnoměrně, podobně jako například průmyslové krajiny. Tyto sportovní krajiny nejsou nějak náhodně rozmístěné, jsou ovlivněny několika faktory, například to, že v dané oblasti může být sponzor, který místní sportovní oddíl dotuje nebo to, že místní klub dokáže velmi dobře pracovat s mládeží a vychovávat světové sportovce. Mimo to ve své knize vysvětluje, že do geografie sportu spadá také amatérský sport, nikoliv pouze profesionální (Bale 2003). Bale mimo jiné také ve velké míře publikoval články v již zmíněném časopise *Sports Place*, kde by se jejich články daly srovnat, ovšem Bale převádí výzkumy z amerického na evropské prostředí. V jiném geografickém časopise *Geography* se jeho článek zabývá anglickými fotbalovými stadiony a jejich vlivu na okolí stadionů. Jeho výzkum přispěl k tomu, že díky hluku, zvýšenému vandalismu a velké dopravní infrastruktuře v okolí stadionů, dochází k přesunu stadionů z center měst na jejich periferie (Frumar 2018). Mezi jeho další známé

publikace můžeme zařadit *The place of „place„ in cultural studies of sport*. Autor v tomto díle řeší zvyšující se zájem geografů a geografii sportu. Dále zde nastiňuje, že v geografii sportu můžeme pozorovat 5 přístupů zkoumání, konkrétně na migraci profesionálních sportovců, vliv sportovních akcí na své okolí, sportovní vlastnosti vzhledem k času a místu, lokalizace sportovních klubů vzhledem k jejich ekonomice a pátý přístup se zabývá sportem ovlivňované kulturní krajiny (Bale 1988, cit. v Dluhoš 2020).

Na starém kontinentě nalezneme mimo Bala několik dalších geografů zabývajících se sportem. Poměrně velké zastoupení sportovních geografů má Francie. Například Mathieu a Praicheux v jednom z článků zkoumají kvalitu a výkonnost lotrinských fotbalových klubů v souvislosti s ekonomikou místního obyvatelstva. Mimo tento článek jsou tito geografové také autory velkého atlasu *Atlas Sports en France*. Dalším z významnějších Francouzů je Augustin, který vydal knihu *Sport, géographie et aménagement*, ve které klade velký důraz na sport jako soubor propojených aspektů (Bale, Dejonghe 2008). Velmi zajímavou publikaci vydal také Švéd H. Aldskogius, který v jednom ze svých děl zkoumá vliv ledního hokeje na občany malého města Leksand, které dnes mimo jiné hraje nejvyšší švédskou hokejovou ligu (Čermák 2012). Práci nizozemských geografů Roosjense a Van Dama můžeme porovnat s jednou z prací již zmíněného Johna Rooneyho. Ve své práci se totiž zabývají problémem přesunu fotbalových stadionů na okraje měst v důsledku totožných faktorů, které uvedl i Rooney (Frumar 2018). Dalším z evropských geografů zabývajících se sportovní tematikou je Barry Smart. Ve svém díle *Not playing around: global capitalism, modern sport and consumer culture* poukazuje na postupné rozšiřování sportu po celém světě a vyzdvihuje faktory, které této globalizaci napomáhaly. Zdůrazňuje především velký vliv médií, které v dnešní době sport velmi ovlivňují (Smart 2007, cit. v Dluhoš 2020).

Na území naší země se geografie sportu teprve rozvíjí. Jedním z nejvýznamnějších českých geografů řešícím sport je Jiří Tomeš. Odborný český geografický časopis *Geografické rozhledy* zaměřuje jedno ze svých čísel sportu. Právě v tomto vydání publikovat Tomeš článek rozdělený na dvě části. V první z nich autor popisuje původ a šíření sportu. Za rodiště sportu uvádí starověké Řecko, jelikož zde již před Kristem byly pořádány starověké olympijské hry. Za významné rozšíření sportu považuje období průmyslové revoluce, jelikož Britové, ale i ostatní země, provozovaly sport i na území svých kolonií. Dále zde zkoumá původ sportovců. Uvádí, že pro každý typ sportu jsou výhodnější různé stavby těl nebo tréninkové možnosti daných regionů. Například na sprinty na nejkratší vzdálenosti dominují běžci z oblasti USA a Karibiku. Naopak v techničtějším disciplínách, jako například skok o tyči, dominují závodníci

z Evropy. Dále zmiňuje sportovní aktivitu a popularitu sportů podle zemí. Zde hodnotí, jaké sportovní aktivity jsou na světě nejpopulárnější, co se týče samotné aktivity obyvatel nebo návštěvnosti a sledovanosti jednotlivých sportů. Za nejrozšířenější sport označuje fotbal, americky soccer. V poslední části prvního článku poukazuje na to, že sport je v dnešní době poměrně významným odvětvím tvorby HDP. Poukazuje na příklad USA, v roce 2010 byl podíl sportu na tvorbě HDP cca 3 %, což je více než třeba takové zemědělství (Tomeš 2012).

Druhá část je více zaměřena na tabulkové a grafické znázornění vybraných sportovních ukazatelů. V první tabulce je vyobrazeno zastoupení běžců na střední tratě podle zemí, kde je patrná dominance afrických běžců. V další tabulce je možnost vidět nejrozšířenější sporty na světě podle sportovních svazů. Možná trošku překvapivě je nejzastoupenější volejbal, kdy se mezinárodní volejbalová federace FIVB nachází v 222 státech světa. Následují tabulky opět z oblasti atletiky, konkrétně silové disciplíny jako například vrh koulí. Na další stránce článku můžeme nalézt tabulku a mapu nejfotbalovějších zemí světa, kdy v počtu aktivních hráčů na 1 000 obyvatel drží pomyslné první místo Slovensko. Poslední část se věnuje olympijským hrám. Autor zde uvedl několik pohledů na určení nejúspěšnějších států, například hodnotil počet získaných medailí na počet obyvatel. Úplně poslední tabulka zobrazuje nejbohatší kluby světa. Nejbohatším klubem světa byl v roce 2010 fotbalový klub Manchester United (Tomeš 2012).

V již zmíněném čísle časopisu Geografické rozhledy nalezneme i články jiných autorů. Jedním z nich je článek od autorů Ireny a Pavla Slepíčkových. Ti se ve svém článku Kde hledat počátky moderního sportu zabývají především postupným vývojem sportu, který nakonec dospěl až do dnešní podoby, kdy ovlivňuje život velkého počtu obyvatel. (Slepíčková, Slepíčka 2012, cit. v Dluhoš 2020). Sportovní aktivity a veřejná podpora sportu je další z příspěvků v již zmíněném čísle. Autorka Tereza Gelná v něm zkoumá především počet sportujících osob v České republice v rámci okresů. Na konkrétních příkladech ukazuje, že sport v českých okresech není rovnoměrně zastoupený. Uvádí, že okresy s kvalitnějšími přírodními podmínkami, například oblast Šumavy nebo Krkonoš, mají více sportujících obyvatel. Dále také analyzuje počet sportovišť na tisíc obyvatel. Poukazuje na to, že ve více urbanizovaných oblastech, tedy ve větších městech, nalezneme větší sportovní příležitosti, ovšem na druhou stranu, některé z nich jsou soukromé, a tudíž nepřístupné pro všechny (Gelná 2012).

Velmi zajímavou práci z hlediska geografie sportu vytvořili slovenští geografové Bačík s Klobučníkem, kteří se v jednom z článků v geografickém časopise Geografia zabývají slavným cyklistickým závodem Tour de France. V tomto článku zkoumají jednotlivé ročníky

Tour de France, které se konají již od roku 1903. V první části řeší města, která hostila starty a cíle jednotlivých etap. Uvádějí, že do roku 1951 byl cíl etapy zároveň startem etapy následující. Ovšem snahou organizátorů závodu bylo seznámit svět s více francouzskými městy, proto se start etapy odehrával v jiném městě, než byl cíl etapy předchozí. Jako nejčastěji využívaná města pro start a cíl jednotlivých etap jsou Paříž, Bordeaux, Pau, Luchon, Méty, Grenoble, Nice a Marseille. Dále autoři zkoumají významná horská stoupání. Nikoho jistě nepřekvapí, že většina horských etap se odehrává v Alpách a v Pyrenejích, které dokonce obsazují pět nejčastějších stoupání, například Aspin. Velmi významnou částí článku byla analýza nejúspěšnějších cyklistů z hlediska národnosti. Nejúspěšnější jsou Francouzi, ovšem zde je to ovlivněno především tím, že do druhé světové války startovní pole obsadili především domácí závodníci. Za vůbec nejúspěšnějšího závodníka historie tohoto závodu považují Belgičana Eddyho Merckxe, který vyhrál 34 etap Tour de France. Velmi úspěšným jezdcem je i Mark Cavendish, který jezdí dodnes. Na konci článku se autoři krátce zmiňují o nejúspěšnějším slovenském cyklistovi Peteru Saganovi, který několikrát získal zelený trikot pro nejlepšího sprintera závodu (Bačík, Klobučník 2016).

V dnešní době také nalezneme řadu mapových děl zabývajících se sportem, nejčastěji ve formě atlasů. Mimo již zmiňované Atlas of American Sport od Rooneyho a Pillsburyho (Rooney, Pillsbury 1992, cit. v Frumar 2018) a díla Atlas Sports en France od Mathieu a Praicheuxe dnes existuje další řada atlasů se sportovní tematikou (Mathieu, Praicheux 1987, cit. v Frumar 2018). Jedním z nich je také atlas amerického geografa Alana Tomlinsona World Atlas of Sport, který se narozdíl od předešlých dvou děl nezabývá sportem na území jednoho státu, ale celosvětového sportu (Tomlinson 2011, cit. v Frumar 2018). Pokud bychom se podívali na atlasy českých autorů, mohli bychom vyjmenovat První fotbalový atlas světa od již zmíněného autora Tomeše, který na této publikaci spolupracoval s Jelínkem (Jelínek, Tomeš 2002). Publikací těchto autorů se inspiroval Ivan Truchlík a vydal Fotbalový atlas světa (Truchlík 2015, cit. v Frumar 2018). Tématický atlas míst konání olympijských her od autora F. Helda bychom mohli zařadit i do následujícího odstavce. Ač název klame, ve skutečnosti je to závěrečná práce studenta olomoucké univerzity (Held 2005, cit. v Frumar 2018).

Jelikož se geografie sportu dostává do stále většího podvědomí, v průběhu posledních let také zaznamenáváme geografii sportu formou bakalářských či diplomových prací. Například Michal Halady se tímto problémem zabýval jak ve své bakalářské, tak i diplomové práci. Pro téma bakalářské práce si vybral Příspěvek ke geografii sportu: analýza úspěšnosti evropských států v profesionálním fotbale, téma jeho diplomové práce se jmenovalo Úspěšnost na

tenisových grand-slamech: prostorová analýza. (Halady 2013, 2015, cit. v Dlugoš 2020). Podobně jako Haladyho práce, tak i další diplomová práce pochází z Olomouce. Autor Martin Frumar ve svém díle Analýza úspěšnosti států EU na letních olympijských hrách porovnává evropské státy v různých obdobích a statistikách (Frumar 2018). Další olomouckou diplomovou práci zaměřenou na geografii sportu obhájil Marek Čermák. Ve svém díle se zajímá o Město Olomouc a sportovní vyžití v jeho okolí (Čermák 2012). Házenou a její rozmístění v České republice se ve své bakalářské práci věnoval Jan Misař, který tuto bakalářskou práci publikoval v roce 2015 na Západočeské univerzitě v Plzni (Misař 2015, cit. v Dlugoš 2020). Další bakalářská práce ze Západočeské univerzity se zabývá lokalizací sportovišť v Plzni. Jejím autorem je Lukáš Fiala a práce se jmenuje Geografie Sportu v Plzni: lokalizace sportovišť a postoj obyvatel ke sportu (Fiala 2018). V loňském roce na Univerzitě Karlově student Jakub Skuhrovec obhájil diplomovou práci Geografie sportu a podmíněnosti návštěvnosti ledního hokeje v Česku (Skuhrovec 2021). Nelze opomenout Theodora Dlugoše, který se ve své bakalářské práci zabýval totožným tématem jako tato bakalářská práce, ovšem pro analýzu si vybral jiné sporty (Dlugoš 2020).

2.3 Házená – historický a kulturní vývoj

Původ házené bychom mohli hledat již ve starověkém Řecku ve hře zvané Urania, kde se kombinovalo házení malého míčku s tanečními prvky. K moderní házené ovšem dopomohl fotbal, jelikož lidé hledali nějakou novou míčovou hru. Fotbal se v té době považoval za velmi nebezpečný sport, například kopnutí do soupeře bylo považováno za horší přestupek než úder rukou do obličeje. Na přelomu 19. a 20. století lze hledat počátky moderní házené. Vznikala na čtyřech místech, konkrétně v Čechách, Německu, Švédsku a Dánsku. (Průcha 2004).

Ve světě můžeme nalézt několik modifikací házené. Nejběžnější a také autorem zkoumaná je házená, kterou hraje 7 hráčů. Za její kolébku se považují severské země zmíněné v předešlém odstavci, tedy Norsko a Dánsko. Tato modifikace byla původně označována jako hallenball, protože se hrála pouze v halách. Dalším druhem házené je házená s 11 hráči, která vznikla v Německu pod názvy Grosshandball nebo Fledhandball. Tato házená se hrála na klasickém fotbalovém hřišti. I Česká republika se zasloužila o jednu možnost házené, říká se jí národní házená (Švec 2018).

Velkým milníkem bylo vytvoření mezinárodní házenkářské federace (IHF) v roce 1946 v Kodani. Díky vzniku organizace se postupem času začaly konat světové šampionáty mužů, ale i žen (Petružela 2015).

Historie mistrovství světa odstartovala roku 1936, kdy se konalo první mistrovství světa mužů v házené. Po nepravidelných intervalech konání šampionátů se roku 1993 stanovil model konání mistrovství světa jednou za 2 roky. Nejčastěji pořadajícím státem mistrovství světa v házené je Německo, kde se uskutečnilo 7 šampionátů. Švédsko hostilo mistrovství světa v házené 4krát, Francie 3krát. Pořádáním dvou mistrovství světa v házené se pyšní Československá republika, Dánsko a Egypt. Dále se mistrovství světa uskutečnilo ve Švýcarsku, na Islandu, v Japonsku, Portugalsku, Tunisku, Chorvatsku, Španělsku a Kataru (Handball WM 2006).

Obrázek č. 1: Moment ze zápasu Rumunsko – Československo na mistrovství světa v házené mužů v roce 1961

Zdroj: ihf.info

V průběhu let se také měnil počet účastnících se zemí na závěrečném turnaji. Na prvním mistrovství se představily pouze 4 celky, na dalším již 6. Postupem času stoupal počet účastníků na 16, v novém tisíciletí se na mistrovství světa kvalifikuje 24 týmů. Co se týče úspěšnosti, nejvíce medailí posbírali házenkáři ze Švédska, Francie a Německa (Handball WM 2006, Sport Statistics – International Competitions Archive 2021).

Prozatím poslední šampionát se uskutečnil v roce 2021 v Egyptě. Na turnaji se poprvé představilo 32 týmů. Pro titul si došel tým Dánska, stříbro připadlo Švédům, a bronz Španělům (IHF 2021).

2.4 Volejbal – historický a kulturní vývoj

Volejbalové kořeny nalezneme v podobném období jako začátky basketbalu. Na konci 19. století, konkrétně roku 1895 učitel na vysoké škole ve Springfieldu G. Morgan vymyslel nový sport, aby zpestřil hodiny tělesné výchovy. Zprvu se volejbal hrál basketbalovým míčem a mohlo se odrážet o zem. Tato hra se jmenovala Minnonette. Ovšem tato hra byla poměrně bolestivá, basketbalový míč je dosti těžký a tvrdý, není proto divu, že hra několikrát končila různými zraněními článků prstů a podobně. Až o pár let později se hrálo míčem vyrobeným z gumy a volejbal se mohl naplno rozvíjet. Velkým milníkem pro světový volejbal bylo založení mezinárodní volejbalové federace, která byla založena roku 1947 (Vrzalová 2009).

Hned 2 roky po založení mezinárodní volejbalové federace se odehrálo první mistrovství světa ve volejbale, tedy roku 1949. Postupem času se zorganizovalo 19 mistrovství světa, která byla na rozdíl od házené odehrána více rovnoměrně po světě, kdy mistrovství světa v házené bylo velmi často v Německu nebo Švédsku. Nejčastěji se mistrovství světa ve volejbale mužů odehrál v Itálii, konkrétně 3krát. Celkově se o pořádání mistrovství světa ve volejbale uskutečnilo v 11 zemích světa (Sport Statistics – International Competitions Archive 2021).

V průběhu pořádání mistrovství se podobně jako v házené počet účastníků měnil. První mistrovství odehrálo 10 mužstev, na druhém se představilo 11 týmů. Počet týmů na mistrovství světa neustále rostl až do roku 1998, kdy se počet států ustálil na 24. Mezi nejčastější sběratele medailí musíme rozhodně zařadit Sovětský svaz, který po celou svou dobu existence získal medaili na každém mistrovství světa. Výjimku tvoří pouze mistrovství světa v roce 1970, ze kterého odjel Sovětský svaz bez medailové pozice (Sport Statistics – International Competitions Archive 2021).

Obrázek č. 2: Zápas mezi Izraelem a Sovětským svazem na mistrovství světa ve volejbale mužů v roce 1952

Zdroj: Wikipedia.org

2.5 Rugby – historický a kulturní vývoj

Za kolébku rugby se považují Britské ostrovy. Rugby údajně vzniklo z fotbalu dosti podobnému tomu dnešnímu, který byl ovšem daleko tvrdší. Psal se rok 1823 a na vysokoškolských kolejích města Rugby hráli místní mladíci fotbal. Jeden z nich se jmenoval Wiliam Webb Ellis. Byl to právě on, který vymyslel rugby. Ovšem kdyby Ellise nepřestal fotbal nudit, rugby by v té době nejspíše nevzniklo. (Talaš 2013). Sláma ve své knize píše, že Ellise omrzela fotbalová pravidla, míč chytil do ruky a odnesl ho do branky. Dal tak vzniknout novému sportu – rugby (Sláma 1984).

Ve světě dnes existuje několik modifikací rugby. Patrně nejznámější je Americký fotbal, který patří k nejpopulárnějším sportům amerického kontinentu. Poměrně populární v naší zemi je sedmičkové rugby, které je díky menšímu množství hráčů svižnější. Další modifikace jsou například Australský fotbal, třináctkové rugby a v poslední době rozvíjející se beach rugby (Talaš 2013).

Rugby se postupem času šířilo především ve státech, které spadaly pod Britské impérium. Právě bývalé britské kolonie patří dnes k světové špičce. Patrně nejsuverénnějším

státem v Africe je Jihoafrická republika, které se přezdívá Springboks. Nesmíme opomenout také Austrálii, a především Nový Zéland přezdívaný All Blacks. Rugby je také populární v ostatních ostrovních státech Oceánie, jako například Togo, Fidži, Samoa, Tonga a tak dále (Merwe 1998, cit v Talaš 2013).

Mistrovství světa v rugby započalo svou historii v roce 1987, kdy se uskutečnilo první mistrovství světa, které se uspořádalo v Austrálii a na Novém Zélandu. Postupem času se pořadatelství ujalo ještě 6 států, konkrétně Velká Británie, Francie, Irsko, Jihoafrická republika, Wales a Japonsko. Turnaj se pořádá pravidelně jednou za 4 roky, jako je tomu například u fotbalu (rugbyfootballhistory 2007).

Obrázek č. 3: Mistři světa v rugby mužů v roce 1987

Zdroj: WordPress.com

Počet uspořádaných mistrovství světa nepřesahuje dvojciferné číslo, a tak se ani počet účastníků v průběhu konání příliš nelišil. Začalo se na 16 účastnících, ale od roku 1999 se počet soutěžících zemí ustálil na 20. Co se týče nejúspěšnějších států, tak nelze opomenout Nový Zéland, Jihoafrickou republiku a Austrálii (World rugby 2021).

2.6 Florbal – historický a kulturní vývoj

Počátky florbalu sahají do 60. let 20. století. I když mezi nejúspěšnější země patří Švédsko s Finskem a dalo by se předpokládat, že prvopočátky florbalu budou pocházet právě z těchto zemí, opak je pravdou. Musíme se podívat na druhou stranu Atlantického oceánu. V americkém městě Minneapolis roku 1958 byly vyrobeny první plastové hokejky připomínající dnešní „florbalky“. První soutěžní zápas čistě florbalového klubu Sala IBK proti týmu Salapolisen, což byl policejní sbor, byl odehrán 23. září roku 1979 ve Švédsku (Růžička 2019). Velmi významným rokem pro florbal byl rok 1986, kdy byla založena Mezinárodní florbalová federace ve švédské Huskvarně. Zakládajícími členy byly Švédsko, Finsko a Švýcarsko, kteří dodnes patří ke světové špičce (Zejda 2008).

První mistrovství světa ve florbale uspořádalo Švédsko v roce 1996. Od začátku byl nastaven model pořádání mistrovství světa jednou za 2 roky. O pořadatelství se zasloužily především státy, které jsou medailisty mistrovství světa ve florbale, konkrétně Švédsko, Finsko, Švýcarsko, Česká republika a Norsko, doplněné o Lotyšsko (IFF 2020).

Obrázek č. 4: Radost švédských florbalistů po vyhraném finále na mistrovství světa ve florbale mužů v roce 1996

Zdroj: floorball.sport

Počet účastníků se různě měnil, z původního počtu 12 týmů, klesl na 8, poté vystoupal na 10 účastníků. Od roku 2010 je nastaven model, který určuje 16 týmů na světovém šampionátu. Medailové úspěchy posbíralo pouze 5 států, které jsou zmíněné výše (IFF 2020).

Poslední mistrovství světa se mělo konat roku 2020. Ovšem vzhledem k pandemii Covid-19 bylo posunuto na konec roku 2021. Pořadatelství se ujali vítězové posledních dvou mistrovství, tedy Finové. (IFF 2021).

2.7 Kvalifikace na mistrovství světa v házené

Následující mistrovství světa v házené proběhne roku 2023 v Polsku a Švédsku. Tyto dvě země se zároveň automaticky kvalifikují na tento turnaj. Další volné místo dostane úřadující mistr světa, tedy Dánsko. O dalších 29 místech se rozhodne formou kvalifikací nebo umístěním na kontinentálních šampionátech. Místa jsou rozdělena takto: Afrika 5, Asie 5, Evropa 12, Severní Amerika a Karibik 1, Jižní a Střední Amerika 4, Oceánie/další divoká karta 1, divoká karta 1. Kvalifikované týmy z Evropy jsou již tyto: 2 pořadatelské země, úřadujícího mistra světa a 3 nejúspěšnější země na mistrovství Evropy 2022. Zbýlých 9 míst obsadí postupující z play off kvalifikace. Týmy z Asie obsadí 5 míst, které získalo 5 nejúspěšnějších celků asijského mistrovství konané začátkem roku 2022. Podobné je to i v situaci Střední a Jižní Ameriky, kde 4 místa obsadily 4 nejlepší týmy kontinentálního mistrovství. Mistrovství Afriky a také mistrovství Severní Ameriky společně s Karibskou oblastí se teprve bude konat, z Afriky postoupí 5 nejlepších týmů kontinentálního mistrovství, z šampionátu Severní Ameriky a Karibiku postoupí na mistrovství světa pouze vítěz. Zbýlé 2 místa obsadí mezinárodní federace udělením divoké karty vybraným týmům. Jedno místo mohlo automaticky získat mužstvo z Oceánie. Jedinou podmínkou ovšem bylo umístění v nejlepší pětce mistrovství Asie, toto kritérium ovšem nebylo splněno. (Wikipedia 2021).

2.8 Kvalifikace na mistrovství světa ve volejbalu

Kvalifikace na mistrovství světa ve volejbalu je poměrně jednodušší. Na mistrovství se představí podobně jako v ostatních sportech pořadatel, pro rok 2022 je to mělo být Rusko, ovšem s ohledem na aktuální dění na Ukrajině mezinárodní volejbalová federace reagovala

stejně jako většina mezinárodních federací, a odebrala Rusku pořádání této akce včetně jeho účasti. Náhradní pořadatel se zatím hledá. Jistotu účasti na mistrovství světa má kromě pořadatele dále úřadující mistr z předchozího mistrovství, Polsko. Dalších 22 míst se rozdělí následovně. 10 míst připadne pro ty týmy, které skončí na kontinentálním mistrovství na prvním a druhém místě. Zbýlých 12 míst obsadí týmy podle aktuálního žebříčku mezinárodní volejbalové federace (Wikipedia 2021).

2.9 Kvalifikace na mistrovství světa v rugby

Na příští mistrovství světa v rugby, které se bude konat roku 2023 ve Francii, postoupí 20 týmů. 12 celků se kvalifikovalo automaticky díky výsledkům na posledním světovém šampionátu. Všechny týmy, které skončili v roce 2019 nejhůře třetí ve skupině, postupují automaticky. Francie jakožto pořadatel postupuje rovněž automaticky, zároveň se ovšem také vešla do první trojice ve skupině. (Wikipedia 2021). Zbývajících osm míst bude doplněno z kvalifikací jednotlivých kontinentů (World rugby 2021).

Pokud se podíváme na evropský kontinent, do Francie pocestují první 2 týmy z kvalifikace, která je zároveň mistrovstvím Evropy, ovšem toho se účastní pouze šest týmů. Hraje se v průběhu 2 let, konkrétně 2021 a 2022. Třetí tým z kvalifikace dostane ještě poslední šanci zabojovat o poslední místo na mistrovství v závěrečném kvalifikačním turnaji v listopadu 2022 (World rugby 2021).

Americká kvalifikace dodá stejně jako Evropa další 2 účastníky světového šampionátu. Kvalifikace je nejdříve rozdělena na Severní a Jižní Ameriku. V severní části spolu hrají pouze týmy USA a Kanady o lepší postavení do závěrečného kola kvalifikace. V jihoamerické části pavouka hráli semifinále 4 týmy. Vítězové semifinále postoupili do tříčlenného turnaje, ze kterého vítěz bude hrát baráž o postup na mistrovství s vítězem duelu Kanada-USA. Tým umístěný na druhém místě tříčlenného turnaje narazí na poraženého duelu Kanada-USA. V zápase vítězů svých kvalifikačních skupin, tedy jihoamerické a severoamerické, se bude bojovat o přímé místo na závěrečném turnaji, poražený tým tohoto zápasu dostane ještě možnost soupeřit s vítězem zápasu týmů, které skončili na druhých místech kvalifikačních skupin. Vítěz tohoto zápasu pak dostane letenku do Francie, poražený tým zabojuje o poslední volné místo na závěrečném kvalifikačním turnaji (World rugby 2021).

Cesta na šampionát pro africké státy vede podobně jako v Evropě přes kontinentální šampionát, kterého se účastní 12 týmů. Skupinové zápasy, kdy se 4 skupiny skládaly ze 3 týmů, se již letos odehráli. V červenci roku 2022 proběhne play off, do kterého postoupilo 8 týmů. Vítěz celého pavouka postoupí přímo na světový šampionát, poražený finalista dostane šanci na závěrečném kvalifikačním turnaji (World rugby 2021).

Asijská část je spojená s Oceánií. Letos se o dvě místa poperou pouze 3 týmy, jelikož poslední mistrovství Oceánie kvůli pandemii Covid 19 nebylo možné odehrát. Státy Samoa a Tonga tak doplnil jeden stát, který byl nejvýše postavený dle žebříčku, staly se jím Cookovy ostrovy. Nejprve ovšem o přímé postupové místo hrají již zmíněná Tonga a Samoa. Vítěz postupuje rovnou na šampionát, poražený se utká s Cookovými ostrovy o další volné místo. Poražený z tohoto duelu bude mít možnost hrát na závěrečné kvalifikaci (World rugby 2021).

Poslední šancí, jak postoupit je již několikrát zmíněný závěrečný kvalifikační turnaj. Na něm se představí třetí tým z kvalifikace evropské, poražený tým z již zmíněného play off americké kvalifikace, druhý tým africké kvalifikace a nejhorší tým z tříčlenné asijské a oceánické kvalifikace. Z turnaje hraného systémem každý s každým získá vítěz tohoto turnaje poslední místo na světový šampionát 2023 konaného ve Francii (World rugby 2021).

2.10 Kvalifikace na mistrovství světa ve florbale

Na mistrovství světa ve florbale 2022 se automaticky kvalifikuje pořadatel, konkrétně Švýcarsko. O dalších 15 míst se zabouje ze začátku roku 2022 v kvalifikacích (WFC2022 2021).

Nejvíce účastníků zaznamená evropský kontinent. 23 týmů z Evropy doplněné o Pobřeží slonoviny bude rozděleno do 6 skupin po 4 týmech. Tyto skupiny se odehrají ve 3 městech, to znamená, že v každém městě se odehrají 2 skupiny. Na závěrečný turnaj postoupí automaticky všichni vítězové svých skupin, to znamená 6 účastníků. O zbylá 4 místa se bude bojovat v play off, které vzejde z postavení v základních skupinách. Jak jsem již zmínil, v jednom městě se odehrají dvě skupiny. Dvojice pro play off se složí právě z těch skupin, které se odehrají v jednom městě. Například v polském městě Lochów se odehrají dvě skupiny, v první je velký favorit Švédsko, za nimi by se podle žebříčku mělo umístit Rusko, ovšem je otázkou, zda mezinárodní federace dovolí Rusku nastoupit. Ve druhé skupině by první místo mělo opanovat Norsko v závěsu domácích Poláků. Pokud tedy skupiny dopadnou podle

umístění v žebříčku, o celkové první místo si to rozdá Švédsko s Norskem a o třetí Rusko s Polskem. A tady právě proběhne boj o další tři postupová místa. Týmy na druhých místech svých skupin svedou zápas play off o postup na mistrovství světa. Zbývá určit poslední postupové místo. Jak již autor zmínil, bude to ale jen jeden tým, který se vybere na základě nejlepších výsledků ze základních skupin (WFC2022 2021).

Boj o jedno postupové místo z Ameriky je velmi jednoduchý. Ve dvojzápase se utká Kanada s USA a v přímém souboji se poperou o letenku do Švýcarska (WFC2022 2021).

V Asijsko-océánské kvalifikaci se o postup utká celkem 9 týmů, které budou rozděleny do 2 skupin. V následném play off budou bojovat o 4 postupová místa na mistrovství světa ve Švýcarsku (WFC2022 2021).

3. Metodika

Pro splnění zadání této bakalářské práce, která se zabývá zkoumáním 4 vybraných kolektivních sportů, konkrétně házené, volejbalu, rugby a florbalu, byla vytvořena prostorová analýza účasti jednotlivých mistrovství světa. Autor po předchozí konzultaci vybral již výše zmíněné kolektivní sporty, kdy 2 z nich, konkrétně volejbal a házená, spadají do sportů rozšířených téměř po celém světě, zatímco florbal a rugby nejsou tak globálně populární a mezi účastníky šampionátů těchto sportů nenalezneme tak velký počet států, jako tomu je u volejbalu a házené. O tomto faktu svědčí například počet účastníků v mezinárodních asociacích jednotlivých sportů, mezinárodní volejbalová federace FIVB sdružuje 222 členských zemí, mezinárodní házenkářská federace IHF 201 států, mezinárodní florbalová federace IFF 74 států a mezinárodní rugbyová asociace World Rugby 128 členských států.

Co se týče zkoumaného období, data autor sbíral z jednotlivých šampionátů, které se konaly ve 20. a 21. století, konkrétně od roku 1938, kdy proběhl první světový šampionát v házené. Poslední světový šampionát v házené se odehrál roku 2021. Volejbalové šampionáty se konají od roku 1949, poslední šampionát se uskutečnil roku 2018. Florbalové a rugbyové šampionáty mají kratší historii, florbalové mistrovství světa se hraje od roku 1996 a zároveň poslední mistrovství bylo na konci roku 2021. Rugbyové šampionáty jsou pořádány od roku 1987 a poslední se uskutečnil roku 2019.

V průběhu konání jednotlivých šampionátů některé státy zanikaly a některé naopak vznikaly. Co se týče zanikajících států, například Sovětského svazu či Jugoslávie, byla vždy účast a případné medaile počítány všem dnešním státům, které dříve pod tyto státy spadaly. V opačném případě, kdy se dnešní stát dříve skládal z více států, například „východní“ nebo „západní“ Německo, stačilo, aby se účastnil alespoň jeden ze států a současnému státu byla připočítána účast. V případě účasti více států spadajících v dnešní době pod jeden, byla započítána pouze jedna účast. Ovšem co se týče medailových úspěchů, započítá se veškerá medailová sbírka, například za rok 1978 připsalo Německo díky házené dvě medaile, jelikož reprezentace „východního“ a „západního“ Německa vybojovaly zlatou a bronzovou medaili.

Pro získání úspěšnosti jednotlivých zemí na světových šampionátech ve vybraných kolektivních sportech autor vypracoval prostorovou analýzu států za pomoci umístění do 3. místa na světovém šampionátu, tedy zisku zlaté, stříbrné nebo bronzové medaile. Z každého mistrovství světa tedy autor započítal 3 státy a z celého souhrnu všech mistrovství získal data

potřebné k tvorbě kartogramu, podobně jako u tvorby kartogramu s účastníky jednotlivých šampionátů.

Data potřebná k tvorbě kartogramů autor čerpal především z archivů jednotlivých mezinárodních organizací, konkrétně tedy:

- Mezinárodní volejbalová federace (FIVB) – www.fivb.com
- Mezinárodní házenkářská federace (IHF) – www.ihf.info
- Mezinárodní florbalová federace (IFF) – www.floorball.sport
- World Rugby – www.worldrugby.org

Bohužel se na oficiálních webových stránkách nenachází data ze všech konaných mistrovství světa, proto autor dále čerpal z internetové stránky, na které je velký počet dat ze všech různých sportů a jejich mistrovství.

- Sport Statistics – International Competitions Archive - <http://www.todor66.com/>

3.1 Hypotézy bakalářské práce

1. Jak uvádí Anděl (2012), britské impérium předalo svým kolonizovaným územím i část kulturního dědictví. Dá se tedy předpokládat, že mezi nejčastějšími účastníky a nejúspěšnějšími zeměmi mistrovství světa v rugby nalezneme právě země dříve kolonizované Velkou Británií, která je kolébkou rugby.
2. Vysokou účast a úspěšnost reprezentací jednotlivých zemí souvisí také s ekonomickou vyspělostí státu. Lze tedy předpokládat, že nejúspěšnější státy na mistrovství světa ve volejbale, házené, rugby a florbale budou především ty státy, které mají nadprůměrné HDP na hlavu (Tomeš 2012).
3. Vzhledem k poměrně krátké historii mezinárodní florbalové federace autor předpokládá nejčastější účast na mistrovství světa ve florbalu především u zakládajících států IFF, případně států účinkujících v mezinárodní federaci delší dobu, a zároveň státy s vazbou k lednímu hokeji (Zejska 2008).

4. Analytická část

Následující část je tvořena prostorovou analýzou mistrovství světa vybraných 4 sportů, konkrétně házené, volejbalu, rugby a florbalu. Nejprve autor analyzuje prostorové rozmístění účastníků všech mistrovství světa vybraných sportů. Na tuto část navazuje prostorová analýza úspěšných států v analyzovaných šampionátech, jednoduše řečeno autor bude zkoumat státy, které skončily na medailových pozicích. V další podkapitole autor vytvoří syntézu všech vybraných kolektivních sportů a na závěr potvrdí či vyvrátí hypotézy vytvořené na začátku této práce.

4.1 Prostorová analýza mistrovství světa v házené

Podobně jako v jiných sportech, tak i mistrovství světa v házené je organizováno mezinárodní federací, zkráceně IHF. První ročník mistrovství světa v házené se odehrál na počátku druhé světové války, konkrétně v roce 1938. Další šampionát přišel na řadu až o 16 let později, následující mistrovství byly pořádána již pravidelně buďto po 3 či 4 letech. Od roku 1993 se mistrovství světa v házené koná dokonce každé 2 roky. Doposud tedy bylo odehráno 27 mistrovství světa v házené, kdy poslední šampionát byl uspořádán v roce 2021.

Tak jako se měnil interval konání mistrovství světa, měnil se také počet týmů na mistrovství světa. Začalo se pouze se 4 státy, na druhém mistrovství se představilo 6 států, na třetím mistrovství dokonce 16 týmů. Od roku 1995 se na závěrečném turnaji představilo již 24 týmů. Poslední mistrovství světa bylo prvním mistrovstvím, na kterém si zahrálo dokonce 32 týmů. Počet účastníků, které mají alespoň jeden start na mistrovství světa v házené, je 56, ovšem musíme ještě započítat Kosovo, které si připsalo účast jako součást Jugoslávie, a také státy bývalého Sovětského svazu, vyjma Ruska, Běloruska, Ukrajiny a Litvy, které se účastnili i jako samostatné státy. Celkově se tedy mistrovství zúčastnilo 68 dnešních států.

Pokud se podíváme na tabulku č. 1, která nám ukazuje státy s 20 a více účastmi, můžeme vidět, že nejvíce účastí mělo Německo, které v minulosti bylo rozděleno na 2 části – „východní“ a „západní“. Jen o 1 účast méně má Švédsko, o další účast méně má Dánsko společně s Chorvatskem, 23 účastí má Francie, o 1 méně Rusko a 21 účastí má Španělsko, Island a Maďarsko. Autor je toho názoru, že mezi nejčastějšími účastníky jsou státy, které se zasloužily o počátky házené ve světě. Jak již autor zmínil v teoretické části, házená má 4

ohniska původu, konkrétně Česká republika, Německo, Švédsko a Dánsko. Jak je v tabulce patrné, tyto státy zde skutečně figurují vyjma České republiky (Průcha 2004).

Tabulka č. 1: Státy s 20 a více účastmi na mistrovství světa v házené mužů

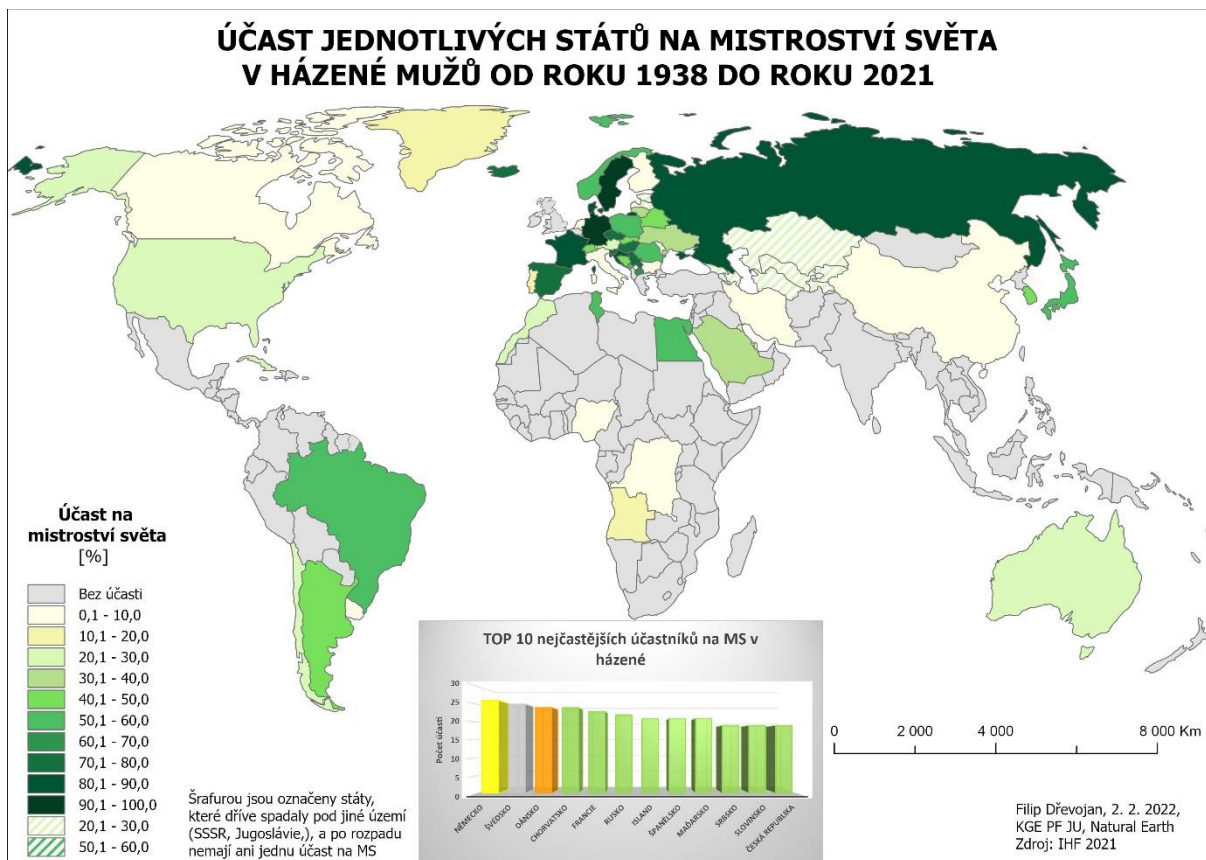
Stát	Počet účastí
Německo	26
Švédsko	25
Dánsko	24
Chorvatsko	24
Francie	23
Rusko	22
Island	21
Španělsko	21
Maďarsko	21

Zdroj: IHF 2021, úprava vlastní

Na opačné straně tabulky s množstvím účastí na mistrovství světa se nachází několik států, které mají jedinou účast. Většinou se jedná státy Afriky, která příliš nevyniká v účasti ve všech sledovaných sportech, dále evropské země, u kterých není házená příliš populární nebo zástupce asijské házené, tedy Írán, a v neposlední řadě zástupce jihoamerické házené, konkrétně Uruguay. Africké státy s jednou účastí jsou Kapverdy, DR Kongo a Nigérie, zástupci z Evropy jsou házenkáři z Řecka, Itálie, Nizozemska, Lucemburska a Finska.

Postavení České republiky v tabulce s počtem účastí na mistrovství světa v házené je poměrně vysoké, s 19 účastmi se řadí k nejčastějším účastníkům mistrovství světa. Ovšem je nutné podotknout, že 12 účastí nasbírala v období, kdy Česká republika byla součástí Československa. V loňském roce si Česká republika mohla připsat jubilejní 20. účast na mistrovství světa, ovšem i přes úspěšnou kvalifikaci na závěrečný turnaj se tým z České republiky na turnaji nepředstavil, jelikož měl těsně před turnajem příliš mnoho pozitivních členů týmu na Covid-19. I tak má Česká republika více účastí než Norsko, které v dnešní době patří mezi úzkou špičku házenkářských reprezentací (iRozhlas 2021).

Mapa č. 1: Účast jednotlivých států na mistrovství světa v házené mužů od roku 1938 do roku 2021

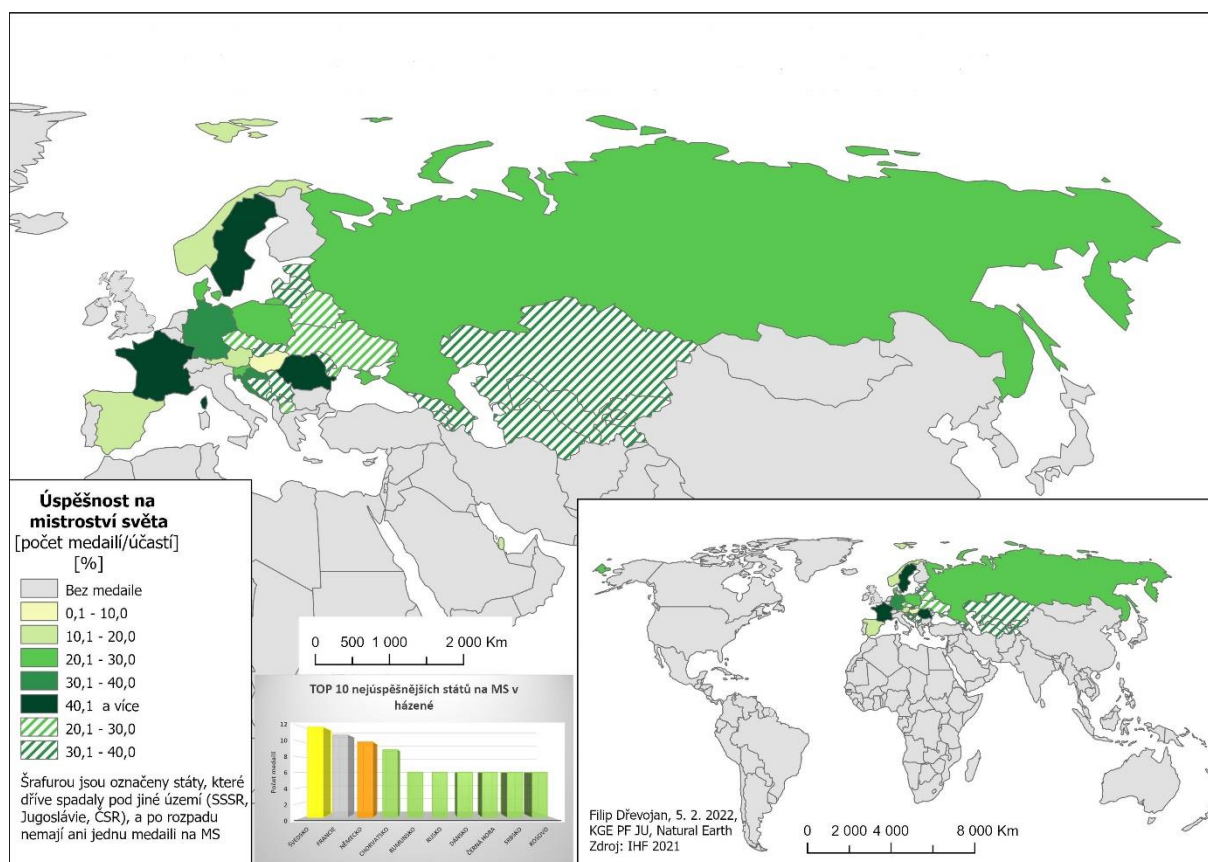

Zdroj: IHF 2021, úprava vlastní

Na mapě č. 1 můžeme vypořadovat oblasti světa, ze kterých na mistrovství světa nejezdí žádné státy nebo pouhé minimum států. Jedná se především o oblasti jižní a jihovýchodní Asie, většina Afriky vyjma severní, kdy se právě státy severní Afriky kvalifikují pravidelně na mistrovství světa. Dále se na šampionát v házené moc často nekvalifikují státy z Blízkého Východu, výjimku tvoří státy Saudská Arábie, Katar, Kuvajt a Bahrajn. Státy Latinské Ameriky se na mistrovství světa také příliš nepředstavují, až na výjimku Brazílie, Argentiny, Uruguaye a Chile. Dle autorova názoru je to způsobeno především ekonomickou situací daných států, kdy většina výše vyjmenovaných oblastí patří mezi oblasti chudší. Házená vyžaduje poměrně moderní haly, které v těchto oblastech najdeme jen minimálně. Možná trochu překvapivě na mistrovství světa soupeřilo také Grónsko, konkrétně 3 třikrát. Jelikož území Grónska spravuje Dánsko, většina házenkářů Grónska pochází právě z Dánska, ve kterém je házená na té nejvyšší úrovni (iDnes 2001).

Zajímavě také působí státy, které jsou na mapě znázorněny barevnou šrafovou. Jedná se o státy, které veškeré své účasti nasbírali zásluhou toho, že byly součástí již zaniklých států. Jedná se o většinu států bývalého Sovětského svazu vyjma Ruska, Běloruska, Ukrajiny a Litvy, jelikož házenkáři těchto zemí nasbírali i některé účasti coby samostatné státy, a dále bývalá Jugoslávie. Co se týče Jugoslávie, zde se jedná pouze o Kosovo, protože ostatní balkánské země se poměrně často a úspěšně kvalifikují na mistrovství světa i po rozpadu Jugoslávie.

Mapa č. 2: Medailová úspěšnost jednotlivých států na mistrovství světa v házené mužů od roku 1938 do roku 2021

Zdroj: IHF 2021, úprava vlastní

Mapa č. 2 nám ukazuje nejúspěšnější státy na mistrovství světa v házené. Jedná se o poměr počtu získaných medailí a počtu účastí daného státu. Pokud bychom chtěli hledat nejúspěšnější státy v házené, našli bychom je pouze na Eurasijském kontinentě. Dle autorova mínění to vypovídá především o ekonomické vyspělosti těchto států a jednak také o práci s mládeží, jelikož především ve skandinávských zemích a západní Evropě nalezneme velmi vyspělá sportovní centra, které distribuují hráče do největších klubů světa. Mezi úplnou špičku v úspěšnosti patří Švédsko, Francie a Rumunsko, které sbíralo jak medaile, tak účasti spíše

v první polovině uspořádaných šampionátů. Úplně nejúspěšnější je Švédsko, které získalo celkem 12 medailí z 25 účastí. To znamená, že cenný kov získalo Švédsko téměř na každém druhém šampionátu, na kterém se představilo. Jen o medaili méně získala Francie, třetí v pořadí je Německo s 10 medailemi. Ovšem z důvodu vyššího počtu účastí na mistrovství světa oproti Rumunsku je na mapě znázorněno jako méně úspěšné. U Německa je také podstatné zmínit, že do roku 1990 soutěžily 2 německá družstva – východní a západní. V jednom roce se také stalo, že obě tyto země získaly svou medaili, proto se za rok 1978 připsaly Německu 2 medaile. Na pomyslném čtvrtém místě v počtu získaných medailí, jak je zaznamenáno v tabulce č. 2, se nachází Chorvatsko se ziskem 9 medailí, kdy 4 z nich získalo v dobách příslušnosti k Jugoslávii. Z toho tedy vyplývá, že ostatní země, které byly dříve součástí Jugoslávie, mají taktéž 4 medaile z mistrovství světa v házené. Tyto státy, podobně jako bývalé země Sovětského svazu, jsou opět znázorněné šrafurow, z důvodu získání všech medailí v dobách bývalého politického uspořádání. Pouze Slovinsko dokázalo získat ještě jednu medaili navíc, když už bylo osamostatněno, proto není vyznačené šrafurow. Z bývalých států Sovětského svazu dokázalo jako samostatné vybojovat medaili pouze Rusko, které jich má celkově 6.

Tabulka č. 2: Nejúspěšnější země mistrovství světa v házené mužů

Stát	Počet medailí
Švédsko	12
Francie	11
Německo	10
Chorvatsko	9
Rumunsko	6
Rusko	6
Dánsko	6
Černá Hora	6
Srbsko	6
Kosovo	6

Zdroj: IHF 2021, úprava vlastní

S jednou medailí se na opačném pólu tabulky nachází Katar, Maďarsko a Rakousko, které ji vybojovalo hned na prvním mistrovství světa při účasti 4 států. Celkově dosáhlo alespoň na 1 medaili 35 států. Česká republika má prozatím 5 medailí, ovšem všechny získala za dob Československa, proto je společně se Slovenskem podobně jako státy bývalé Jugoslávie a SSSR vyznačena šrafurow.

4.2 Prostorová analýza mistrovství světa ve volejbale

Mistrovství světa ve volejbale je pořádáno od roku 1949. Druhý šampionát se uskutečnil o 3 roky později a zároveň od tohoto šampionátu je nastavený model, kdy se mistrovství světa pořádá jednou za 4 roky. Poslední mistrovství tedy bylo v roce 2018. Jako hlavní organizátor tohoto mistrovství je stanovena mezinárodní volejbalová federace zkracována FIVB.

Podobně jako na mistrovstvích světa jiných sportů, tak i na tom volejbalovém se počet účastníků v průběhu let měnil. Premiérového ročníku se zúčastnilo 10 států. O 3 roky později se na turnaji představilo 11 zemí. Na třetím mistrovství počet účastníků vzrostl na 24, na dalším klesl na 14, aby na pátém mistrovství vystoupal na 19. V roce 1966 byl počet účastníků 22 a od roku 1970 je počet ustálený na 24 soutěžících zemí, s výjimkou 3 mistrovství mezi lety 1986 až 1994, kdy se turnaje zúčastnilo 16 týmů.

Následující tabulka č. 3 nám ukazuje státy, které mají nejvyšší počet účastí na volejbalovém mistrovství světa. Jediný stát, který se doposud zúčastnil všech volejbalových šampionátů, je Rusko. Zároveň je ovšem potřeba zmínit, že dříve sbíralo účasti jako součást Sovětského svazu. Velikým otazníkem ovšem zůstává účast Ruska na dalším mistrovství světa, které se bude konat v létě letošního roku. V mnoha sportech již příslušné mezinárodní federace rozhodly o vyřazení Ruska a Běloruska z mezinárodních soutěží. Je tedy možné, že se tomu tak stane i v rámci volejbalových akcí, podobně jako například ve fotbale (Sport.cz 2022).

Tabulka č. 3: Nejčastější účastníci mistrovství světa ve volejbale mužů

Stát	Počet účastí
Rusko	19
Bulharsko	18
Brazílie	17
Itálie	17
Polsko	17
Česká republika	16

Zdroj: FIVB 2021, úprava vlastní

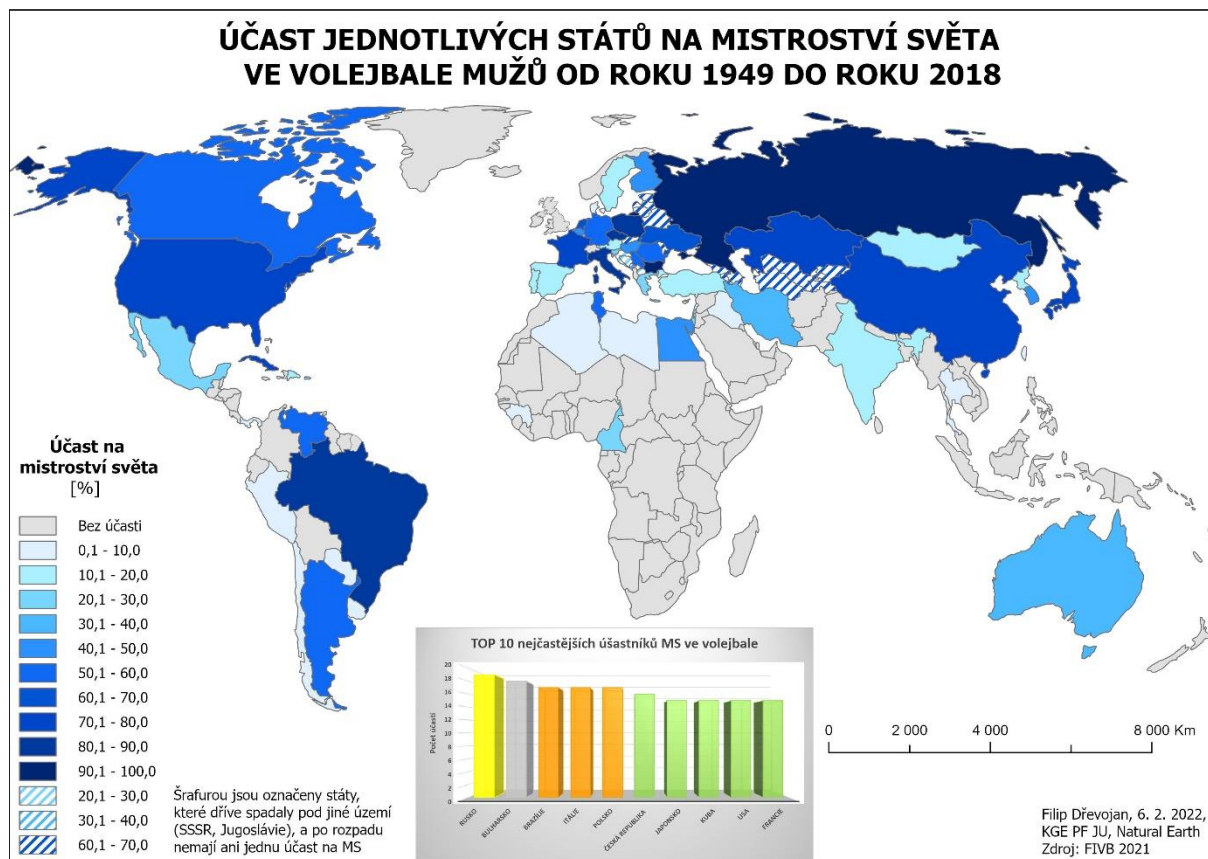
O jednu účast méně má Bulharsko, 17 účastí má Itálie, Polsko a Brazílie. Třikrát na mistrovství světa chyběla Česká republika, která se tak řadí k nejčastěji se účastnícím zemím volejbalových mistrovství světa. Na druhou stranu je potřeba říci, že většinu svých účastí

vybojovala společně se Slovenskem v rámci Československa. Vrzalová většinu výše vypsanych států ve své práci uvádí jako zakládající státy mezinárodní federace, čemuž autor přikládá velký důraz na tak vysokou účast na mistrovství světa, tedy dlouhodobá tradice volejbalu v těchto státech (Vrzalová 2009).

Pouze jednu účast na mistrovství světa ve volejbale mají státy z Blízkého Východu, konkrétně Libanon a Irák, další asijské státy, Thajsko a Taiwan, z amerického kontinentu jsou to Panama a Uruguay, a také evropské země, kde není volejbal příliš populární, tedy Dánsko, Lucembursko a Albánie. Celkově se na mistrovství světa ve volejbale alespoň jednou představilo 76 států, což je v porovnání například s rugby přibližně třikrát tolik.

Na mapě č. 3 lze mimo jiné vyzorovat regiony, které příliš nezasahují do volejbalových mistrovství světa. Je zcela patrné, že nejmenší zastoupení na volejbalových šampionátech má africký kontinent, jelikož se na mistrovství světa kvalifikovaly pouze státy severní Afriky doplněné o jednu účast Guiney a 4 účasti Kamerunu. Dle autorova mínění to vykazuje souvislost s házenou, kde se také africké země mistrovství světa v házené příliš neúčastnily, z důvodu poměrně finančně náročné stavby a provozu moderních hal. Zajímavé také je, že vyjma Britských ostrovů, Norska, Islandu a Švýcarska mají všechny ostatní evropské země alespoň jednu účast na mistrovství světa. Na druhou stranu ovšem musíme zmínit ten fakt, že některé státy bývalé Jugoslávie a SSSR získaly veškeré své účasti pouze v dobách, kdy spadaly pod tyto státy, a proto jsou tyto země vyznačeny barevnou šrafovou. K těmto státům musíme zařadit i Slovensko, které se na mistrovství světa představilo pouze jako součást Československa.

Mapa č. 3: Účast jednotlivých států na mistrovství světa ve volejbale mužů od roku 1949 do roku 2018

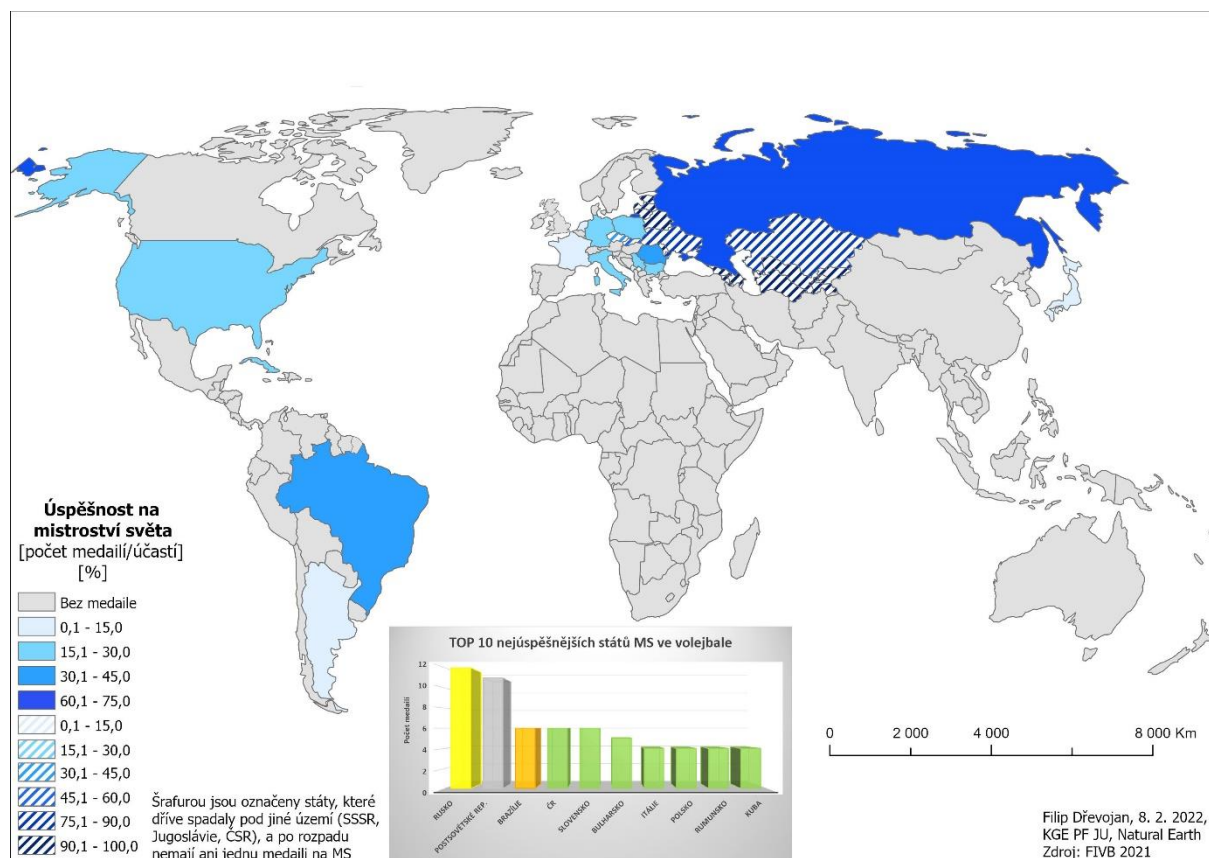

Zdroj: FIVB 2021, úprava vlastní

Pokud bychom se chtěli podívat na úspěšnost jednotlivých zemí na mistrovství světa, poslouží nám k tomu mapa č. 4. Již na první pohled je zcela patrný velký rozdíl mezi počtem účastníků na mistrovství světa ve volejbale a počtem úspěšných států na stejných mistrovství. Úplně nejúspěšnější státy jsou země bývalého Sovětského svazu, které mají procentuální úspěšnost téměř 92 %. Ovšem musíme zmínit fakt, že tyto země těžily z dominance Sovětského svazu ve volejbale, jelikož Sovětský svaz sbíral medaile jako na běžícím páse. Jakmile se Sovětský svaz rozpadl, tyto země nezískali ani jednu medaili, pouze Rusko si připsalo jeden cenný kov navíc. Proto jsou všechny státy bývalého SSSR vyjma Ruska vyznačeny barevnou šrafurow. Podobná situace nastala u České republiky a Slovenska, své medaile získaly pouze za dob, kdy byly jeden stát, proto jsou taktéž vyznačeny šrafurow. Mezi nejúspěšnější státy, které získaly medaile jako samostatné země, patří Rumunsko, které těží z poměrně nízké účasti, poté

Brazílie a Bulharsko, Itálie, USA a Polsko. Zcela patrně výše vypsané neúspěšnější státy korelují se zakládajícími státy mezinárodní volejbalové federace, pouze USA a Bulharsko se o založení FIVB příliš nezasloužilo (Vrzalová 2009).

Mapa č. 4: Medailová úspěšnost jednotlivých států na mistrovství světa ve volejbalu mužů od roku 1949 do roku 2018

Zdroj: FIVB 2021, úprava vlastní

Tabulka č. 4 nám ukazuje absolutní počet medailí, které dané státy získaly. S 12 získanými medailemi vede Rusko, o 1 medaili méně mají státy, které byly součástí SSSR. Poté je obrovský skok dolů, kde bychom s počtem 6 cenných kovů hledali Brazílii, Českou a Slovenskou republiku. Na opačné straně tabulky jsou se ziskem státy převážně z Evropy, konkrétně Nizozemsko, Francie, Černá Hora a Kosovo, doplněné o Argentinu. Nesmíme opomenout zmínit ten fakt, že Kosovo a Černá Hora získaly svou jedinou medaili v době, kdy spadaly pod polorozpadlou Jugoslávii.

Tabulka č. 4: Nejúspěšnější státy mistrovství světa ve volejbale mužů

Stát	Počet medailí
Rusko	12
Postsovětské rep.	11
Brazílie	6
ČR	6
Slovensko	6

Zdroj: FIVB 2021, úprava vlastní

4.3 Prostorová analýza mistrovství světa v rugby

Mezinárodní rugbyová federace, oficiálně World Rugby, pořádá pravidelně jednou za 4 roky mistrovství světa v rugby nepřetržitě od roku 1987, to znamená, že se prozatím odehrálo 9 mistrovství světa. Závěrečného turnaje se původně účastnilo 16 týmů, ovšem od roku 1999 se počet soutěžících států navýšil na 20 týmů.

Tabulka č. 5: Státy se 100% účastí na mistrovství světa v rugby mužů

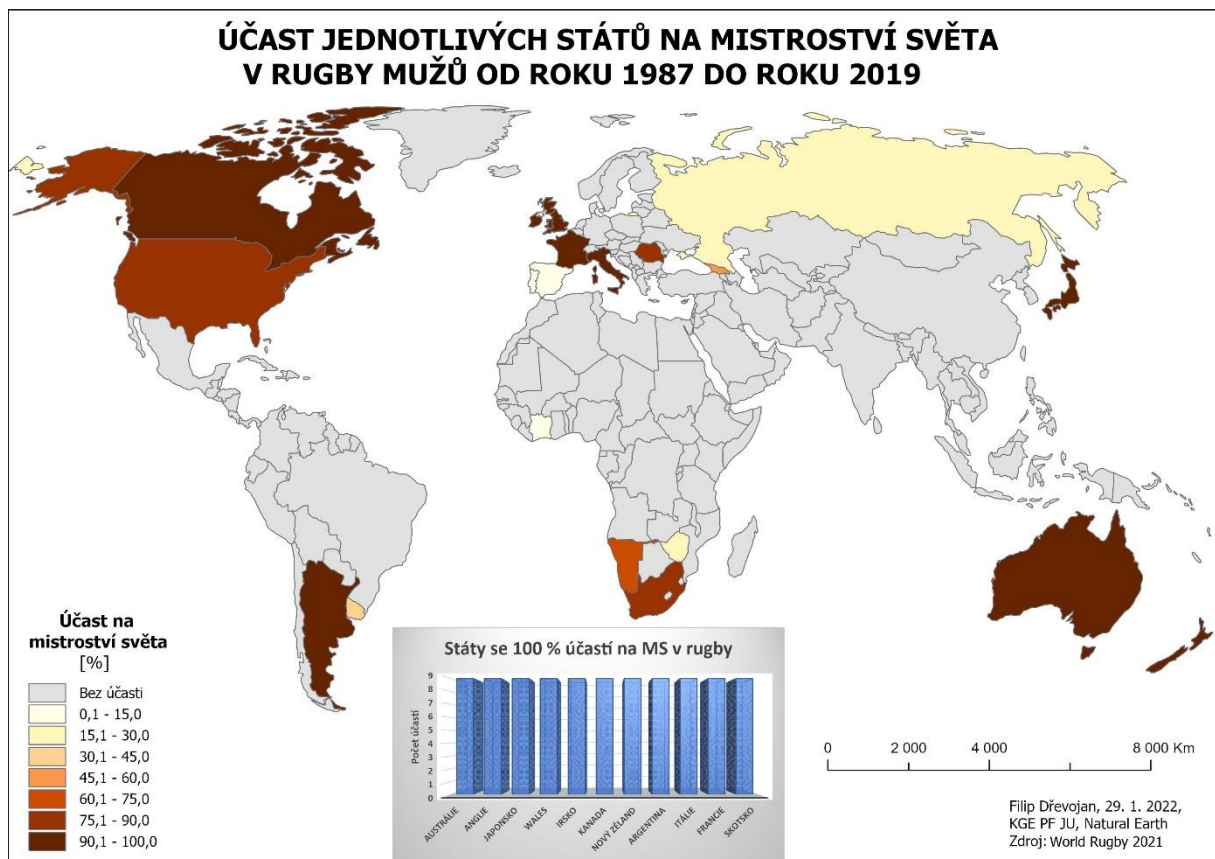
Stát	Počet účastí
Austrálie	9
Anglie	9
Japonsko	9
Wales	9
Irsko	9
Kanada	9
Nový Zéland	9
Argentina	9
Itálie	9
Francie	9
Skotsko	9

Zdroj: World Rugby 2021, úprava vlastní

Počet států, které mají alespoň jednu účast na mistrovství světa, je 25. Lze tedy vydedukovat, že se na závěrečném turnaji neustále opakují ty samé státy, a jen malá hrstka z nich se jednou za čas vymění za jiný tým. Jak je i z tabulky číslo 5 patrné, 11 států se prozatím

zúčastnilo všech mistrovství světa, což vypovídá o nízkém stupni globalizace rugby ve světě. Státy, které mají pouze 1 účast, nalezneme na Pyrenejském poloostrově, tedy Španělsko a Portugalsko, a také africký stát Pobřeží Slonoviny. Z mapy č. 5 a již zmíněné tabulky je tedy zcela zřetelně vyzorována vazba nejčastějších účastníků mistrovství světa v rugby na britské impérium, kdy většina států z nejvíce účastmi patří do zemí Commonwealthu, a jak již autor zmínil v teoretické části, počátky rugby pochází z Britských ostrovů, což nám potvrzuje hypotézu číslo 1, ve které autor předpokládá vazby účastníků mistrovství světa v rugby k bývalým zemím britského impéria (Sláma 1984).

Mapa č. 5: Účast jednotlivých států na mistrovství světa v rugby mužů od roku 1987 do roku 2019

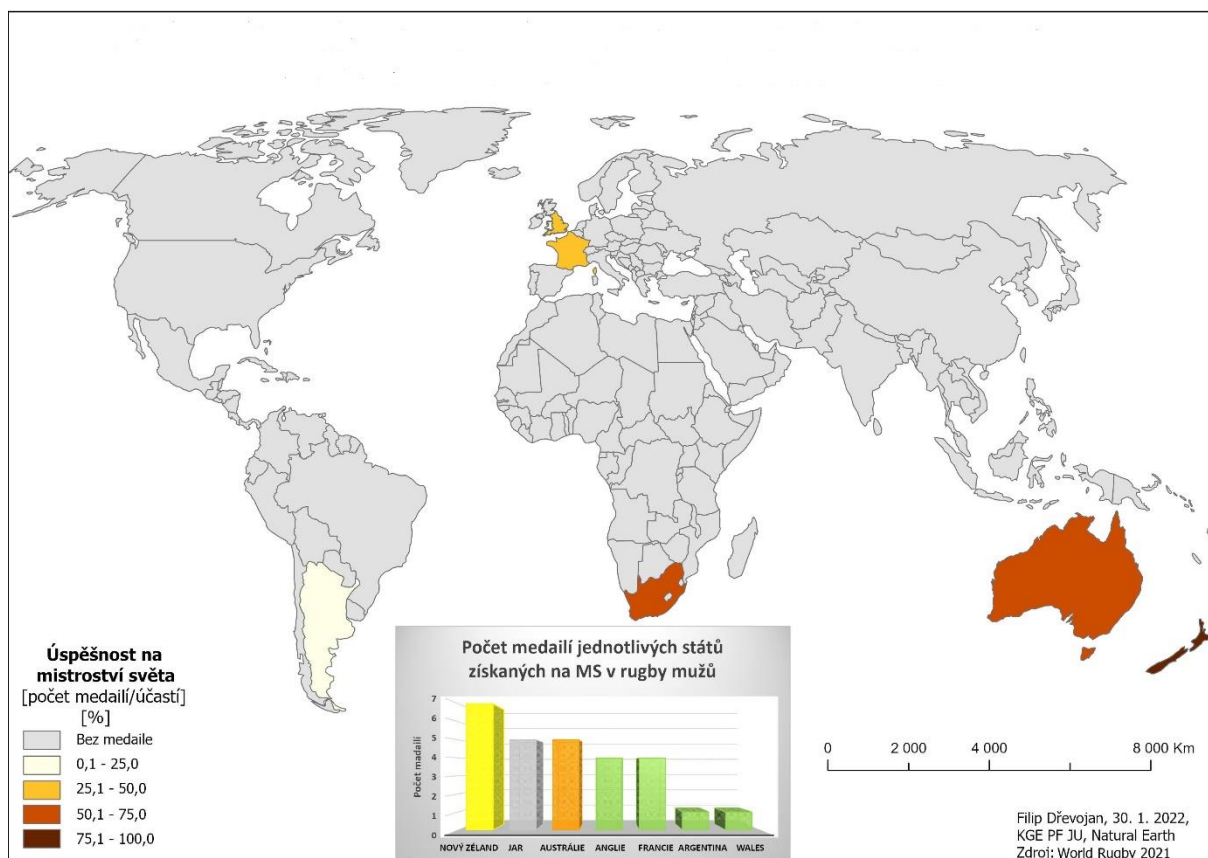
Zdroj: World Rugby 2021, úprava vlastní

Z mapy č. 5 lze také vyzorovat regiony světa, které nemají své účastníky na mistrovství v rugby. Na závěrečný turnaj mistrovství světa v rugby se příliš nekvalifikují týmy z Latinské Ameriky, výjimku tvoří pouze Uruguay a Argentina, která patří k tradičním účastníkům mistrovství. Poměrně strohé obsazení má také Afrika, kdy se na mistrovství světa dosud podívaly pouze 4 státy, jednou Pobřeží Slonoviny, dvakrát Zimbabwe, šestkrát Namibie a sedmkrát

Jihoafrická republika. Z asijského kontinentu nalezneme mezi účastníky ještě méně zástupců, konkrétně Rusko, Gruzii a Japonsko.

Jak vyplývá z následující tabulky č. 6 a mapy č. 6, je zcela patrné, že medailové pozice jsou obsazovány státy s nejvyšší účastností. Nejúspěšnějším státem je Nový Zéland, který dosud získal 7 medailí z 9 konaných mistrovství. I tato medailová dominance oproti ostatním státům vypovídá o tom, že rugby je na Novém Zélandě národním sportem. Zajímavostí Novozélandských ragbistů je také bojový tanec Haka, který slouží především k zastrašení soupeře. (Šulová 2009). O 2 medaile méně má Austrálie a Jihoafrická republika, která má ovšem o 2 účasti méně než již zmíněné státy. 4 medaile získaly nejúspěšnější evropské země, tedy Francie a Anglie, 1 cenným kovem se pyšní Wales a Argentina. Svého medailistu má tedy téměř každý světadíl, pouze Severní Amerika a Asie ho postrádají. Dle autora mají nejúspěšnější státy v rugby vazbu na dobu kolonialismu, jelikož všechny úspěšné státy, vyjma Francie a Argentiny patří do zemí Commonwealthu.

Mapa č. 6: Medailová úspěšnost jednotlivých států na mistrovství světa v rugby mužů od roku 1987 do roku 2019

Zdroj: World Rugby 2021, úprava vlastní

Tabulka č. 6: Nejúspěšnější státy mistrovství světa v rugby mužů

Stát	Počet medailí
Nový Zéland	7
JAR	5
Austrálie	5
Anglie	4
Francie	4
Argentina	1
Wales	1

Zdroj: World Rugby 2021, úprava vlastní

4.4 Prostorová analýza mistrovství světa ve florbale

Pořádáním mistrovství světa ve florbale se zabývá Mezinárodní florbalová federace, zkráceně IFF. Historie florbalových mistrovství je v porovnání s ostatními sporty poměrně krátká, ale i tak zvládla tato federace usprádat prozatím 13 světových šampionátů, které se nepřetržitě konají od roku 1996 každé dva roky až do současnosti. Výjimkou byl pouze rok 2020, kdy bylo mistrovství světa přeloženo na rok 2021 v důsledku nepříznivých podmínek ohledně pandemie COVID-19.

Počet účastníků na závěrečném turnaji mistrovství světa se v průběhu let měnil. Na prvním mistrovství se představilo 12 týmů, poté se snížil počet družstev na 8. Zvyšující se zájem o florbal na mezinárodní úrovni je patrný především díky postupnému navyšování počtu účastníků šampionátu ve florbale, kdy se od roku 2010 na každém mistrovství světa představilo 16 zemí. Celkově se alespoň jednoho světového šampionátu ve florbale zúčastnilo 23 zemí zastoupených na všech kontinentech vyjma Afriky.

Pokud bychom se podívali na nejčastěji se účastnící země mistrovství světa ve florbale, z tabulky číslo 7 lze vypožorovat, že nejvíce účastí mají všechny 3 skandinávské země, Česká republika a také Švýcarsko. Výše vypsány státy se jako jediné představily na všech uskutečněných světových šampionátech. O 1 účast méně má Dánsko s Lotyšskem. Jak je vidět, jedná se o státy, které se zasloužily o založení IFF, a zároveň patří mezi nejčastější účastníky světových šampionátů v ledním hokeji. Tento fakt potvrzuje hypotézu číslo 3, ve které autor

předpokládá nejvyšší účast zakládajících zemí IFF, a také korelaci mezi účastníky na mistrovství světa ve florbale a ledním hokeji.

Tabulka č. 7: Nejčastější účastníci mistrovství světa ve florbale mužů

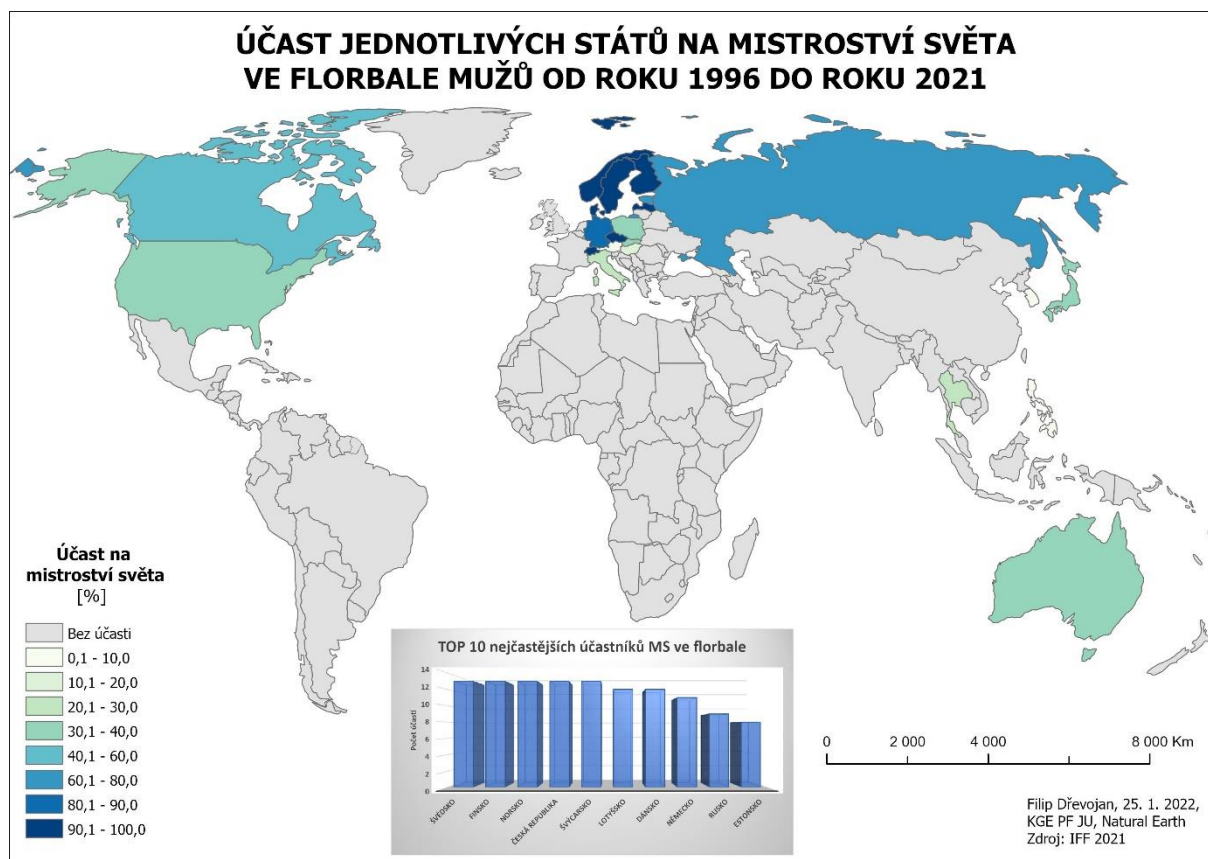
Stát	Počet účastí
Švédsko	13
Finsko	13
Norsko	13
Česká republika	13
Švýcarsko	13
Lotyšsko	12
Dánsko	12

Zdroj: IFF 2021, úprava vlastní

Opačný pól tabulky s účastností na florbalových šampionátech čítá především státy, jejichž florbalové federace byly založeny až v průběhu 21. století. Pouze jednu účast na mistrovství světa mají florbalisté z Rakouska, Jižní Korey a Filipín, kdy posledně zmíněný stát se představil na přeloženém mistrovství světa 2020 konaném v roce 2021. Maďarsko se zúčastnilo mistrovství světa dvakrát, Itálie a Thajsko třikrát. Někomu mohou státy, jako například Thajsko či Filipíny, připadat jako příliš exotické země pro tento sport, ovšem v posledních několika letech zažívá florbal zejména v oblasti jihovýchodní Asie velký vzestup. Zasloužili se o to především zástupci nejúspěšnějších evropských zemí ve florbale, tedy Švédové, Finové, Švýcaři a Češi, kteří právě v těchto státech pomáhali a pomáhají s rozvojem florbalu a postupnému šíření florbalu do širší společnosti těchto zemí (Zalubil 2015).

Na mapě č. 7 jsou zcela patrné makroregiony světa, které nemají své účastníky na mistrovství světa ve florbale. Podobně jako na mistrovství světa v rugby, tak i na mistrovství světa ve florbale mají problém kvalifikovat se týmy z Afriky a Latinské Ameriky. Co se týče oblasti Eurasie, tak převážná většina států ze západní, jižní a východní Evropy, z oblasti jižní a střední Asie a také převážná část států jihovýchodní a východní Asie se také dosud nepředstavila na florbalovém šampionátu. Výjimku na evropském kontinentě z výše vyjmenovaných oblastí tvoří Itálie a Rusko, z asijských států se alespoň jednou zúčastnilo Japonsko, Thajsko, Singapur, Jižní Korea a Filipíny. Dle autorova názoru je poměrně malý počet účastníků spojen především s poměrně krátkou historií florbalu a zároveň poměrně vysokými nároky provozování tohoto sportu oproti třeba fotbalu. Florbal potřebuje rovnou plochu, ideálně v kryté hale, mantinely, což pro chudé africké země či hornaté andské země není úplně jednoduché splnit.

Mapa č. 7: Účast jednotlivých států na mistrovství světa ve florbalu mužů od roku 1996 do roku 2021

Zdroj: IFF 2021, úprava vlastní

Tabulka č. 8: Počet medailí jednotlivých států na mistrovství světa ve florbalu

Stát	Počet medailí
Švédsko	13
Finsko	13
Švýcarsko	8
Česká republika	4

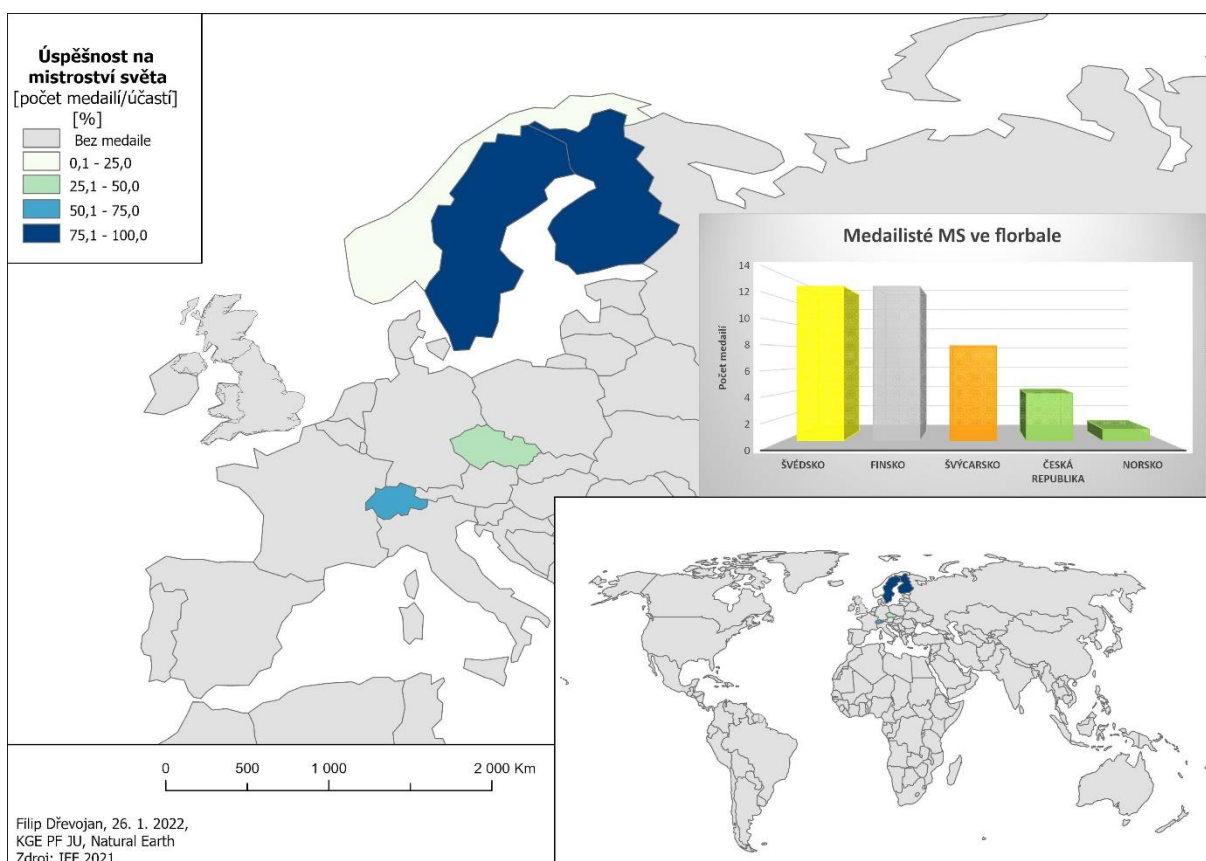
Zdroj: IFF 2021, úprava vlastní

Z tabulky číslo 8, která nám ukazuje nejúspěšnější státy v rámci medailových úspěchů, lze zcela jednoznačně vyčíst, že se medailisté v průběhu konání světových šampionátů prakticky vůbec nemění, jelikož za 13 uskutečněných mistrovství si cenný kov odneslo pouze 5 států. Na mapě č. 8 je zcela jednoznačně vidět, že mezi nejčastější sběratele medailí se řadí státy, které se zasloužili o vznik florbalu, tedy Švédsko a Finsko, kdy tyto státy si odvezly

medaili ze všech mistrovství světa, poté Švýcarsko a Česká republika, a dále ještě Norsko, které získalo svoji doposud jedinou medaili na prvním mistrovství světa.

Jak lze tedy vypořádat, nejúspěšnější florbalové země se nachází pouze na evropském kontinentě, a zároveň se jedná o státy, ve kterých lze hledat kolébku florbalu. Na druhou stranu je snahou mezinárodní florbalové federace, aby se co nejvíce rozšířil florbal ve světě, a tak došlo k alespoň k mírnému dorovnání doposud suverénních výkonů nejúspěšnější čtyřky, protože se z mistrovství světa ve florbale stává monotónní turnaj, na kterém se neustále opakují stálý medailisté.

Mapa č. 8: Medailová úspěšnost jednotlivých států na mistrovství světa ve florbale mužů od roku 1996 do roku 2021

Zdroj: IFF 2021, úprava vlastní

4.5 Prostorová analýza účastníků a medailistů všech sledovaných sportů

Podíváme-li se na tabulku č. 9, můžeme vidět seznam států, které mají nejvyšší účast na všech zkoumaných mistrovství světa vybraných sportů. Úplně nejvyšších hodnot dosáhlo Rusko, které má procentuální účast na mistrovství světa 68 %, druhé se umístilo Japonsko, které se zúčastnilo 66 % šampionátů, třetí skončila Francie s 66 %, kdy prohrála přibližně o 0,29 % účastí s Japonskem, čtvrtá možná překvapivě Česká republika s necelými 64 %. První pětku nám uzavírá Německo, které se pyšní téměř 60 %. S více než poloviční účastí se v tabulce dále nachází USA, Itálie, Kanada, Argentina a Švédsko.

Tabulka č. 9: Nejčastější účastníci na mistrovství světa v analyzovaných sportech

Stát	Celková účast
Rusko	68,23 %
Japonsko	66,32 %
Francie	66,03 %
Česká republika	63,65 %
Německo	59,70 %
USA	55,21 %
Itálie	54,06 %
Kanada	52,86 %
Argentina	51,51 %
Švédsko	50,78 %

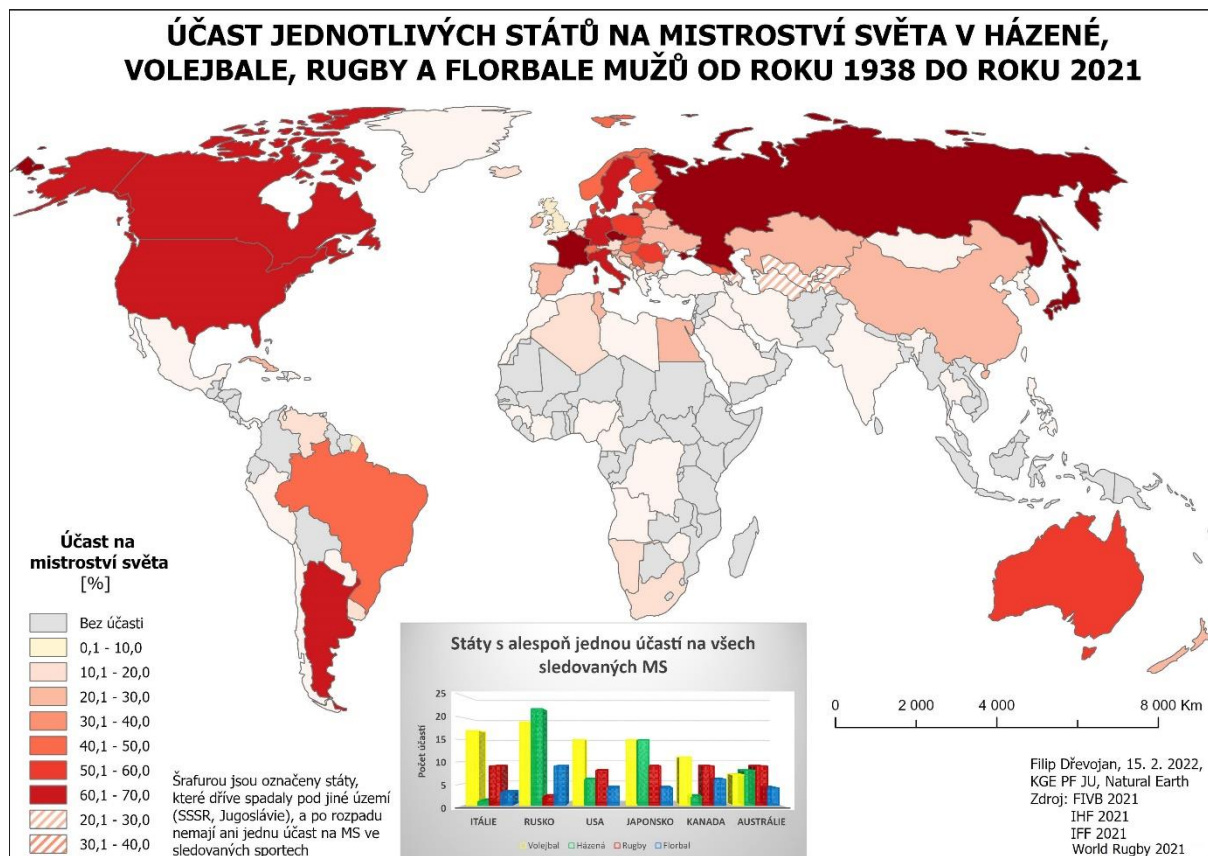
Zdroj: IHF 2021, FIVB 2021, World Rugby 2021, IFF 2021, úprava vlastní

Pouze jednoho šampionátu ze 4 vybraných sportů se účastnili sportovci z Libanonu, Paraguaye, Peru, Albánie, Guiney, Panamy, Iráku, Libye, Taiwanu, Nigérie, Demokratické republiky Konga, Kapverd, Pobřeží Slonoviny a Filipín. Jedná se o státy, které jsou v oblasti těchto analyzovaných sportů považovány za exotické země.

Na mapě č. 9 můžeme také pozorovat regiony či země, které nemají ani jednu účast na mistrovství světa všech analyzovaných sportů. Nejvíce států, které se nezúčastnily ani jednoho mistrovství, pochází z Afriky, především státy východní Afriky a oblasti Sahelu, které jsou považovány za nejchudší státy na světě. Dále se na mistrovství světa ve vybraných sportech nepředstavily některé státy z Asie, konkrétně oblasti jihovýchodní Asie, například Vietnam či Kambodža, dále z oblasti Blízkého Východu, například Jemen s Ománem, a dále třeba Indonésie. Na americkém kontinentě jsou to státy pevninské střední Ameriky, a pár států jižní

Ameriky, konkrétně Bolívie, Ekvádor, Kolumbie, Francouzská Guyana, Guyana a Surinam. Evropský kontinent má kompletní zastoupení alespoň na jednom mistrovství, výjimku tvoří pouze Severní Irsko, které se nezúčastnilo ani jednoho mistrovství světa.

Mapa č. 9: Účast jednotlivých států na mistrovství světa v házené, volejbale, rugby a florbale mužů od roku 1938 do roku 2021

Zdroj: FIVB 2021, IHF 2021, IFF 2021, World Rugby 2021, úprava vlastní

Autor se domnívá, že regiony, ve kterých nenajdeme žádné účastníky analyzovaných sportů, jsou ovlivňovány několika faktory. Jedním z těchto faktorů je určitě ekonomická vyspělost jednotlivých regionů. K tomu velmi dobře poslouží korelační analýza zkoumající HDP daného státu a počet účastí, kterou autor zpracoval v další části této práce. Je všeobecně známo, že Afrika je nejchudší region, což nám dokazuje hodnota HDP. Například Varadzin ve své knize uvádí průměrnou hodnotu HDP Afriky na osobu 418 milionů dolarů, což je v porovnání s ostatními regiony či státy jednoznačně nejméně (Varadzin 2004). Zajímavé srovnání nabízí také web ČT 24, který v jednom ze svých článků srovnává hodnotu HDP Afriky s hodnotou HDP jednoho státu. HDP celé Afriky pro rok 2018 je shodné s HDP Itálie, přibližně 2,19 bilionu dolarů (ČT24 2019).

Dalším z mnoha faktorů může být kultura či orientace regionu na jiný sport. Jelikož na Zemi žije spousta různých národů, je tedy logické, že každý národ má trochu odlišnou kulturu. Pokud se podíváme na faktor orientace regionu na jiný sport, tak bychom typický příklad našli v Jižní Americe. Ve většině států jižní Ameriky je sportem číslo 1 fotbal, který se mimo Evropu jako první rozšířil právě do Jižní Ameriky již ve 30. letech 20. století. O popularitě fotbalu v Jižní Americe hovoří i ten fakt, že společně s Evropou v těchto 2 regionech hraje téměř $\frac{3}{4}$ všech profesionálních sportovců (Hanuš 2010).

Autor se dále domnívá, že mezi další faktory ovlivňující účast jednotlivých států na mistrovství světa v analyzovaných sportech, ale také úspěšnost, která je zanesena na další straně této bakalářské práce, ovlivňuje také práce s mládeží v jednotlivých sportech, či vyspělost místních sportovních soutěží. Danihelková ve své diplomové práci srovnává financování sportu ve Švédsku a v České republice. Z této práce jednoznačně vyplynulo, že sport ve Švédsku je několikanásobně, přibližně sedmkrát, více financován než v České republice. Dále uvádí, že ve Švédsku mají také lepší školící institut, který lépe spolupracuje s kluby a jejich členy. Užší spolupráce a široká nabídka školení a kurzů pro trenéry nabízí lepší podmínky pro rozvoj sportovců. Oba tyto faktory, tedy práce s mládeží a úroveň klubových soutěží, vyžadují velké množství financí, což koreluje s ekonomickou vyspělostí států (Danihelková 2016).

Podobně jako při analýze mistrovství světa volejbalu a házené, kdy autor některé státy znázornil šrafuou, jsou i na této mapě vybrané postsovětské země a Kosovo vyznačeny šrafuou, protože se ve všech sledovaných sportech účastnily pouze jako součást Sovětského svazu, potažmo Jugoslávie.

Následující tabulka č. 10 nám ukazuje státy, které se zúčastnily alespoň jednoho mistrovství světa ve všech analyzovaných sportech. Z těchto sportů má největší účast Rusko, které těží především z velké účasti na mistrovství světa v házené a volejbale. Na pomyslné stříbrné pozici by se umístilo Japonsko, bronz by obsadily Spojené státy americké. Itálie je jako jediná z těchto států, která má pouze jednu účast v některém z analyzovaných sportů, konkrétně v rugby. Nejméně účastí z této tabulky mají reprezentace Kanady a Austrálie.

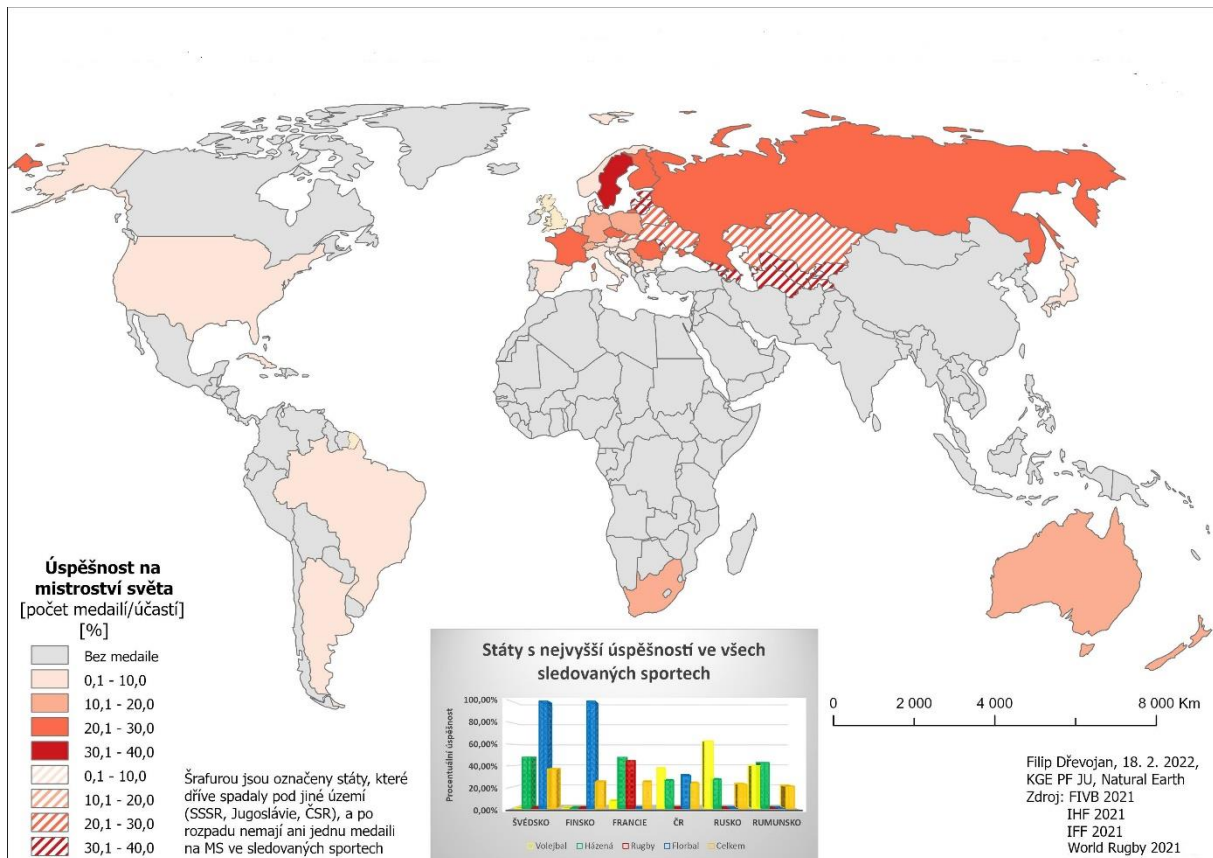
Tabulka č. 10: Státy s alespoň 1 účastí na mistrovství světa ve všech analyzovaných sportech

Stát	Volejbal	Házená	Rugby	Florbal	Celkem
Itálie	17	1	9	3	30
Rusko	19	22	2	9	52
USA	15	6	8	4	33
Japonsko	15	15	9	4	43
Kanada	11	2	9	6	28
Austrálie	7	8	9	4	28

Zdroj: IHF 2021, FIVB 2021, World Rugby 2021, IFF 2021, úprava vlastní

Pokud se podíváme na následující mapu č. 10, uvidíme nejúspěšnější státy všech analyzovaných sportů. Jak je vidět, úplně nejúspěšnější je Švédsko, které je označeno nejtmaší barvou. Stejnou barvou jsou vyznačené i některé bývalé země Sovětského svazu, například Turkmenistán, Kyrgyzstán, Gruzie či Pobaltské země, ovšem tyto země mají tuto hodnotu úspěšnosti pouze díky příslušnosti k Sovětskému svazu, a proto jsou znázorněny šrafurou. Mezi další úspěšné státy patří Francie, Rumunsko, Finsko, Česká republika, Rusko, zbytek postsovětských republik a Slovensko, kdy posledně zmiňované státy, tedy Slovensko a postsovětské republiky získali všechny své medailí za dob, kdy spadaly pod Sovětský svaz, respektive Československo. Na mapě jsou i další státy vyznačeny šrafurou světlejších odstínů, protože tyto státy taktéž získaly všechny své medaile, kdy spadaly pod Sovětský svaz, Jugoslávii, a v případě Slovenska v dobách Československa.

Mapa č. 10: Medailová úspěšnost jednotlivých států na mistrovství světa v házené, volejbale, rugby a florbale mužů od roku 1938 do roku 2021

Zdroj: FIVB 2021, IHF 2021, IFF 2021, World Rugby 2021, úprava vlastní

V tabulce č. 11 lze pak vypočítat podrobnou procentuální úspěšnost nejlepších států v analyzovaných sportech. Hned za Švédskem, které svou medailovou sbírku opírá především o florbal a házenou, se nachází taktéž florbalová velmoc, tedy Finsko, které má všechny své medaile pouze z florbalu. Třetí skončila Francie s procentuální úspěšností necelých 25 %, čtvrtá je Česká republika s necelými 24 %, hned za naší republikou je Rusko, a skupinu států s úspěšností více než 20 % uzavírá Rumunsko s 20,71 %. Do tabulky bychom mohli zařadit více států, ovšem jedná se o státy, které své medailové úspěchy soustředí do doby, kdy byly součástí SSSR či v případě Slovenska ČSR.

Tabulka č. 11: Státy s nejvyšší procentuální úspěšností na mistrovství světa analyzovaných sportů

Stát	Volejbal	Házená	Rugby	Florbal	Celkem
Švédsko	0,00 %	48,00 %	0,00 %	100,00 %	37,00 %
Finsko	0,00 %	0,00 %	0,00 %	100,00 %	25,00 %
Francie	6,67 %	47,83 %	44,44 %	0,00 %	24,73 %
ČR	37,50 %	26,32 %	0,00 %	30,77 %	23,65 %
Rusko	63,16 %	27,27 %	0,00 %	0,00 %	22,61 %
Rumunsko	40,00 %	42,86 %	0,00 %	0,00 %	20,71 %

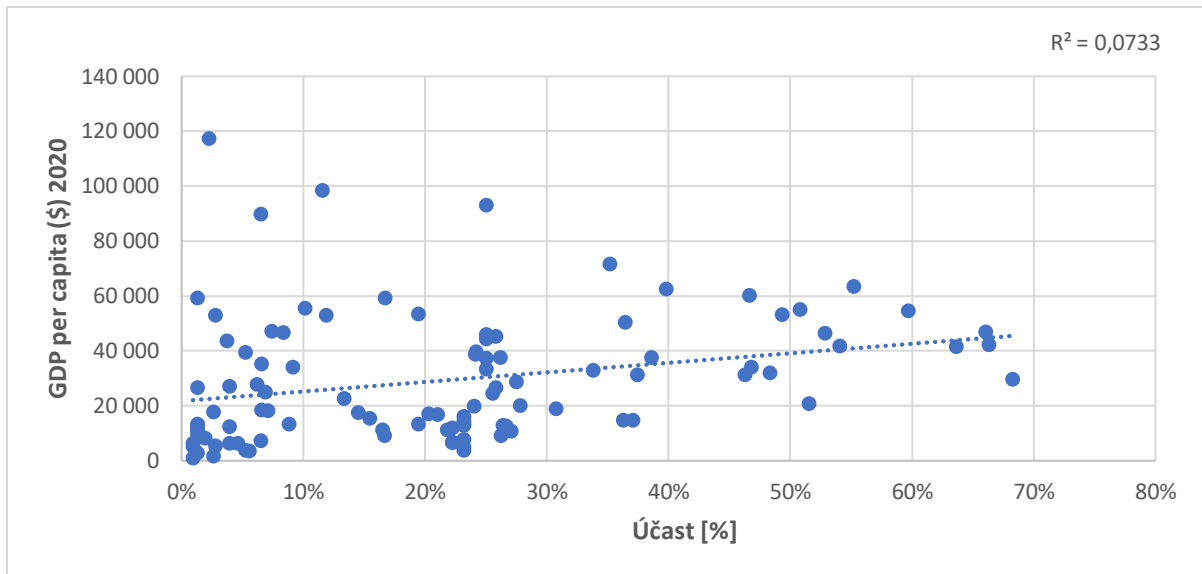
Zdroj: FIVB 2021, IHF 2021, IFF 2021, World Rugby 2021, úprava vlastní

Na mapě č. 10 pak dále můžeme pozorovat státy či oblasti světa, které nedisponují ani jednou medailí. Až na výjimku Jihoafrické republiky, která své medaile získala na šampionátech v rugby, je celá Afrika bez medaile. Pouze 4 státy amerického kontinentu získaly alespoň 1 medaili, oblast jižní poloviny Asie je medailově taktéž chudá, pouze Katar na Blízkém Východě získal jednu medaili v házené. Na evropském kontinentě se bez medaile prozatím musí obejít reprezentanti Portugalska, Skotska, Severního Irska, Irska, Řecka, Albánie a Turecka, které z části také zasahuje do Evropy.

4.6 Korelační analýza účasti a hodnoty HDP na hlavu jednotlivých států

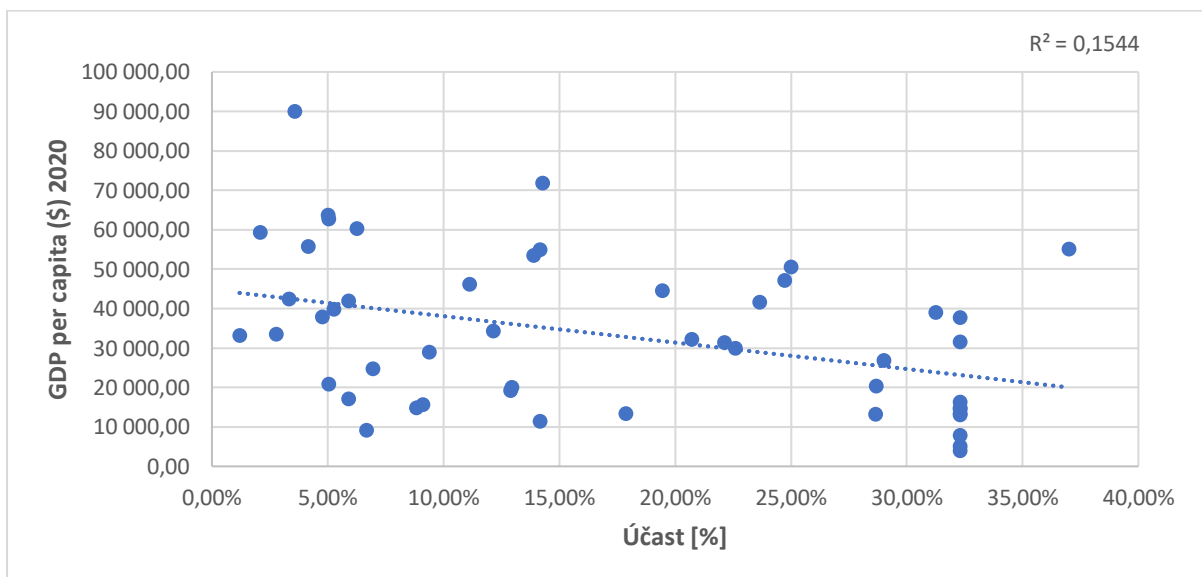
Graf č. 1 nám znázorňuje korelační analýzu, která srovnává státy dle jejich účasti na mistrovství světa analyzovaných sportů a hodnotou HDP přepočteného na 1 osobu daného státu pro rok 2020, anglicky GDP per capita. Pokud se podíváme na hodnotu R, což je hodnota spolehlivosti, vidíme, že je poměrně nízká. Zjednodušeně řečeno, tento graf vystihuje zjištěná data z přibližně 7 %. Je tedy zcela patrné, že souvislost mezi procentuální účastí na mistrovství světa zkoumaných sportů a hodnotou HDP daných států spolu příliš nesouvisí. Podobně je tomu u grafu č. 2, který nastiňuje korelační analýzu úspěšnosti analyzovaných sportů. Zde je hodnota spolehlivosti o něco vyšší, ale stále je to poměrně nízká hodnota. Tyto korelační analýzy tedy vyvrací hypotézu č. 2, která nám říká, že vysoká účast a úspěšnost států je podmíněna vysokou hodnotou HDP na hlavu. Důkazem jsou státy s nízkou hodnotou HDP ale poměrně vysokou účastí či úspěšností, například Slovensko či některé země bývalého Sovětského svazu, Uzbekistán či Kyrgyzstán. Opakem jsou státy s vysokou hodnotou HDP a nízkým procentem účasti či úspěšnosti, například USA, Lucembursko nebo Maďarsko.

Graf č. 1: Korelační analýza účastnosti jednotlivých států ve všech analyzovaných sportech a jejich GDP per capita

Zdroj: FIVB 2021, IHF 2021, IFF 2021, World Rugby 2021, The World Bank 2022 , úprava vlastní

Graf č. 2: Korelační analýza úspěšnosti jednotlivých států ve všech analyzovaných sportech a jejich GDP per capita

Zdroj: FIVB 2021, IHF 2021, IFF 2021, World Rugby 2021, The World Bank 2022 , úprava vlastní

5. Závěr

Teoretická část této bakalářské práce se skládá ze 4 kapitol. Nejprve autor popsal kulturní geografii, jednu z mnoha disciplín socioekonomické geografie. Definování kulturní geografie je poměrně složité, a proto známe několik vysvětlení, co to kulturní geografie je, jelikož každý geograf, který tuto problematiku zkoumal, pojal toto téma trochu jinak. Jestliže sestavení definice tématu první kapitoly bylo složité, u druhého tématu to nebylo jiné. Geografie sportu je jedna z nejmladších geografických disciplín a geografů, kteří jí zkoumají není mnoho. Autor v této kapitole popsal především geografů ze zahraničí, jelikož českých geografů zabývajících se problematikou geografie sportu mnoho není. Předposlední kapitola teoretické části popisuje historický a kulturní vývoj 4 analyzovaných sportů v této bakalářské práci, tedy volejbalu, házené, florbalu a rugby. Je zde popsán počet účastníků na jednotlivých mistrovstvích, dále jsou zde roky uskutečněných šampionátů včetně pořádajících zemí, a také nejúspěšnější účastníci doplněné o české umístění na šampionátech. Poslední část nastiňuje systém kvalifikace na mistrovství světa všech analyzovaných sportů.

V metodické části práce jsou popsány metody, které byly použity při vytváření analytické části této bakalářské práce. Metodická část je také doplněna o tři hypotézy práce, které byly buďto vyvráceny, či potvrzeny.

Analytická část je tvořena několika kapitolami. Nejprve autor vytvořil tabulky, ve kterých sledoval účast a úspěšnost jednotlivých států na mistrovství světa ve vybraných sportech. Data k účasti získal tak, že vydělil počet účastí daného státu počtem konaných mistrovství. Obdobně získal data k úspěšnosti států, zde dal do poměru počet medailí a počet účastí na mistrovství světa. Z těchto dat poté vytvořil prostorové analýzy účasti a úspěšnosti jednotlivých států na mistrovství světa zkoumaných sportů, což byl primární cíl této závěrečné práce. Při tvorbě mapových výstupů autor musel zohlednit různou politickou situaci ve světě v průběhu konání šampionátů. Po vytvoření a okomentování prostorových analýz autor vytvořil souhrnnou syntézu všech mistrovství světa, kde zprůměroval účasti a úspěšnost jednotlivých států ze všech zkoumaných sportů. Poslední kapitolu analytické části tvoří korelační analýza, která se zabývá porovnáním účasti a hrubého domácího produktu přepočteného na 1 obyvatele jednotlivých států, a také porovnáním úspěšnosti a HDP přepočteného na 1 obyvatele jednotlivých států.

Co se týče hypotéz, první hypotéza byla potvrzena při tvorbě prostorové analýzy účastníků mistrovství světa v rugby a prostorové analýzy nejúspěšnějších států mistrovství světa

ve stejném sportu. Druhá hypotéza, týkající se korelace velké účasti a úspěšnosti s vysokou hodnotou HDP na hlavu, byla vyvrácena v poslední části analytické části, tedy v korelační analýze. Hodnota spolehlivosti vyšla příliš nízká, což značí nízkou spojitost mezi sledovanými jevy. Třetí hypotéza zabývající se účastníky mistrovství světa ve florbalu se potvrdila při tvorbě prostorové analýzy účastníků mistrovství světa ve florbalu. Vyšlo najevo, že se skutečně nejvíce zúčastňují státy, které se zasloužily o založení mezinárodní florbalové federace, a zároveň se velmi často účastní mistrovství světa v ledním hokeji.

Zdroje

- ANDĚL, J. (1998): Kulturní geografie. Pedagogická fakulta UJEP, Ústí nad Labem, 146 s.
- ANDĚL, J. (2012): Vzestup a pád Britského impéria. Geografické rozhledy, 21, č. 4, s. 21-23.
- ANDERSON, K. a kol. (2003): Handbook of cultural geography. SAGE Publications, London, Thousand Oaks and New Delhi, 579 s.
- ATKINSON, D. a kol. (2005): Cultural Geography: a critical dictionary of key concepts. I.B.Tauris & Co., London and New York, 222 s.
- BAČNÍK, V., KLOBUČNÍK, M. (2016): Tour de France – nejvýznamnější etapové cyklistické preteky očami geografov. Geografia, 24, č. 1, s. 20-25.
- BALE, J. (2003): Sports Geography. Routledge, London and New York, 208 s.
- BALE, J., DEJONGHE, T. (2008): Editorial. Sports Geography : an overview. Belgeo, Sports geography, 2, s. 157-166.
- CRANG, M. (1998): Cultural geography. Psychology Press, 224 s.
- ČERMÁK, M. (2012): Sport a město Olomouc: příspěvek ke geografii sportu. Diplomová práce. Katedra geografie, Přírodovědecká fakulta, Univerzita Palackého v Olomouci, Olomouc, 99 s.
- ČT24. (2019): Afrika v mapách: Kontinent, který má HDP Itálie, brzdí v rozvoji poušť, nemoci i velký mix národů, <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/2784545-bez-spravnych-plodin-splavnych-rek-a-odriznuta-saharou-problemy-afriky-vysvetluj-i#:~:text=I%20se%20zapo%C4%8Dten%C3%ADm%20bohat%C5%A1%C3%ADch%20arabsk%C3%BDch,%2C%20tedy%2016%20%25%20obyvatel%20Zem%C4%9B>. (23. 3. 2022).
- DANIHELKOVÁ, R. (2016): Podpora sportu ve Švédsku. Diplomová práce. Katedra společenských věd a managementu sportu, Fakulta sportovních studií, Masarykova univerzita, Brno, 55 s.
- DLUGOŠ, T. (2020): Prostorová analýza účastníků světových šampionátů mužů ve vybraných kolektivních sportech. Bakalářská práce. Katedra geografie, Pedagogická fakulta, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, České Budějovice, 71 s.
- FIALA, L. (2018): Geografie sportu v Plzni: lokalizace sportovišť a postoj obyvatel ke sportu. Bakalářská práce. Ekonomická fakulta, Západočeská univerzita v Plzni, Plzeň, 91 s.

FORBES (2022): Nejvíce si loni vydělal McGregor. V žebříčku Forbesu mu na záda dýchají Messi a Ronaldo, <https://forbes.cz/nejvice-si-loni-vydela-mcgregor-v-zebricku-forbesu-mu-na-zada-dycha-messi-s-ronaldem/> (28. 12. 2021).

FRUMAR, M. (2018): Analýza úspěšnosti států EU na letních olympijských hrách. Diplomová práce. Katedra geografie, Přírodovědecká fakulta, Univerzita Palackého v Olomouci, Olomouc, 92 s.

GELNÁ, T. (2012): Sportovní aktivity a veřejná podpora sportu. Geografické rozhledy, 21, č.4, s. 26–27.

HALADY, M. (2013): Příspěvek ke geografii sportu: analýza úspěšnosti evropských států v profesionálním fotbale. Bakalářská práce. Katedra geografie, Přírodovědecká fakulta, Univerzita Palackého v Olomouci, Olomouc, 71 s.

HALADY, M. (2015): Úspěšnost na tenisových grandslamech: prostorová analýza. Diplomová práce. Katedra geografie, Přírodovědecká fakulta, Univerzita Palackého v Olomouci, Olomouc, 95 s.

Handball WM (2006): Handball WM Statistik. <http://www.handball-wm-statistik.de/> (2. 10. 2021)

HANUŠ, K. (2010): Sociologické aspekty komercializace fotbalu: nástin problematiky. Historická sociologie, 2, č. 1, s. 31-61.

iDnes (2001): Házenkářský svět vítá Grónsko. https://www.irozhlas.cz/sport/ostatni-sporty/hazenkari-koronavirus-ms-v-egypte-nakaza-covid-ucast_2101121729_mim (26. 2. 2022).

IFF (2020): Men's world championships. <https://floorball.sport/world-championships/mens-wfc/> (29. 9. 2021)

IHF (2021): 2021 IHF Men's World Championship. <https://www.ihf.info/media-center/events/2021-ihf-mens-world-championship> (5. 10. 2021)

iRozhlas (2021): Čeští házenkáři na mistrovství světa do Egypta neodletí, kvůli nákaze odřekli účast i Američané, https://www.irozhlas.cz/sport/ostatni-sporty/hazenkari-koronavirus-ms-v-egypte-nakaza-covid-ucast_2101121729_mim (11. 3. 2022).

JELÍNEK, R., REGAL, P., SPURNÝ, Z., TOMEŠ, J. (2000): První fotbalový atlas světa. INFOKART, Praha, 230 s.

MISAŘ, J. (2015): Geografie házené: Prostorová analýza rozmístění házenkářských aktivit v ČR v letech 2009–2012. Bakalářská práce. Fakulta ekonomická, Západočeská univerzita v Plzni, Plzeň, 74 s.

PETRUŽELA, T. (2015): Města České republiky s nejvyššími ligovými soutěžemi. Bakalářská práce. Fakulta sportovních studií, Masarykova univerzita, Brno, 58 s.

PRŮCHA, L. (2004): Historie házené v Československu a českých zemích. Diplomová práce. Katedra tělesné výchovy, Pedagogická fakulta, Univerzita Karlova, Praha, 191 s.

RugbyFootballHistory.com (2007): Rugby World Cup History. https://www.rugbyfootballhistory.com/world_cup.htm (28. 9. 2021)

RŮŽIČKA, R. (2019): Historie a vývoj florbalu v České republice. Bakalářská práce. Katedra společenských věd a managementu sportu, Fakulta sportovních studií, Masarykova univerzita, Brno, 62 s.

SLÁMA, Z. (1984): Ragby: technika, taktika, metodika nácviku, trénink. Olympia, Praha, 139 s.

SKUHROVEC, J. (2021): Geografie sportu a podmíněnosti návštěvnosti ledního hokeje v Česku. Diplomová práce. Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, Přírodovědecká fakulta, Univerzita Karlova, Praha, 142 s.

Sport Statistics – International Competitions Archive, 2021 (2021): Handball World Champions Archive. <http://www.todor66.com/handball/World/> (3. 10. 2021)

Sport Statistics – International Competitions Archive, 2021 (2021): Volleyball World Champions Archive. <http://www.todor66.com/volleyball/World/> (30. 9. 2021)

Sport.cz (2022): Rozhodnuto! Rusko baráž o mistrovství světa hrát nebude. <https://www.sport.cz/clanek/fotbal-ms-2022-rozhodnuto-rusko-baraz-o-mistrovstvi-sveta-hrat-nebude-3177733#:~:text=Rusk%C3%A9%20fotbalov%C3%A9%20kluby%20i%20reprezentace,tom%20informovaly%20FIFA%20a%20UEFA>. (22. 3. 2022).

ŠULOVÁ, H. (2009): Enkulturační procesy na Novém Zélandu. Diplomová práce. Katedra teorie kultury, Filozofická fakulta, Univerzita Karlova, Praha, 137 s.

ŠVEC, R. (2018): Historie házené v Chrudimi. Bakalářská práce. Katedra tělesné výchovy a sportu, Pedagogická fakulta, Univerzita Hradec Králové, Hradec Králové, 60 s.

TALAŠ, V. (2013): Historie rugby v českých zemích. Bakalářská práce. Fakulta tělesné kultury, Univerzita Palackého v Olomouci, Olomouc, 48 s.

The World Bank (2022): GDP per capita, PPP (current international \$). https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.PCAP.PP.CD?end=2020&name_desc=false&start=1960 (cit. 4. 3. 2022)

TOMEŠ, J. (2012): Sport a geografie I. Geografické rozhledy, 21, č.4, 6–9.

TOMEŠ, J. (2012): Sport a geografie II. Geografické rozhledy, 21, č.4, 18–20.

VARADZIN, F (2004): Ekonomický rozvoj a růst. Professional Publishing, Praha, 329 s.

VRZALOVÁ, H. (2009): Historie, vývoj a úspěchy českého volejbalu. Bakalářská práce. Fakulta sportovních studií, Masarykova univerzita, Brno, 35 s.

WFC 2022 (2021): Qualifications. <https://www.wfc2022.ch/wfc-2022-tournament-details/qualifications/> (cit. 28. 9. 2021)

WORLD RUGBY (2021): World rugby tournaments. <https://www.world.rugby/tournaments/fixtures-results/results> (cit. 12. 10. 2021)

ZALUBIL, J. (2015): Geografické aspekty a šíření florbalu. Bakalářská práce. Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, Přírodovědecká fakulta, Univerzita Karlova, Praha, 51 s.

ZEJDA, Z. (2008): Florbal – historie a vývoj ligy. Bakalářská práce. Fakulta sportovních studií, Masarykova univerzita, Brno, 51 s.

Seznam obrázků

Obrázek č. 1: Moment ze zápasu Rumunsko – Československo na mistrovství světa v házené mužů v roce 1961

Obrázek č. 2: Zápas mezi Izraelem a Sovětským svazem na mistrovství světa ve volejbale mužů v roce 1952

Obrázek č. 3: Mistři světa v rugby mužů v roce 1987

Obrázek č. 4: Radost švédských florbalistů po vyhraném finále na mistrovství světa ve florbale mužů v roce 1996

Seznam map

Mapa č. 1: Účast jednotlivých států na mistrovství světa v házené mužů od roku 1938 do roku 2021

Mapa č. 2: Počet získaných medailí jednotlivých států na mistrovství světa v házené mužů od roku 1938 do roku 2021

Mapa č. 3: Účast jednotlivých států na mistrovství světa ve volejbale mužů od roku 1949 do roku 2018

Mapa č. 4: Počet získaných medailí jednotlivých států na mistrovství světa ve volejbale mužů od roku 1949 do roku 2018

Mapa č. 5: Účast jednotlivých států na mistrovství světa v rugby mužů od roku 1987 do roku 2019

Mapa č. 6: Počet získaných medailí jednotlivých států na mistrovství světa v rugby mužů od roku 1987 do roku 2019

Mapa č. 7: Účast jednotlivých států na mistrovství světa ve florbale mužů od roku 1996 do roku 2021

Mapa č. 8: Počet získaných medailí jednotlivých států na mistrovství světa ve florbale mužů od roku 1996 do roku 2021

Mapa č. 9: Účast jednotlivých států na mistrovství světa v házené, volejbale, rugby a florbale mužů od roku 1938 do roku 2021

Mapa č. 10: Počet získaných medailí jednotlivých států na mistrovství světa v házené, volejbale, rugby a florbale mužů od roku 1938 do roku 2021

Seznam tabulek a grafů

Tabulka č. 1: Státy s 20 a více účastmi na mistrovství světa v házené mužů

Tabulka č. 2: Nejúspěšnější země mistrovství světa v házené mužů

Tabulka č. 3: Nejčastější účastníci mistrovství světa ve volejbale mužů

Tabulka č. 4: Nejúspěšnější státy mistrovství světa ve volejbale mužů

Tabulka č. 5: Státy se 100% účastí na mistrovství světa v rugby mužů

Tabulka č. 6: Nejúspěšnější státy mistrovství světa v rugby mužů

Tabulka č. 7: Nejčastější účastníci mistrovství světa ve florbale mužů

Tabulka č. 8: Počet medailí jednotlivých států na mistrovství světa ve florbale

Tabulka č. 9: Nejčastější účastníci na mistrovství světa v analyzovaných sportech

Tabulka č. 10: Státy s alespoň 1 účastí na mistrovství světa ve všech analyzovaných sportech

Tabulka č. 11: Státy s nejvyšší procentuální úspěšností na mistrovství světa analyzovaných sportů

Graf č. 1: Korelační analýza účastnosti jednotlivých států ve všech analyzovaných sportech a jejich GDP per capita

Graf č. 2: Korelační analýza úspěšnosti jednotlivých států ve všech analyzovaných sportech a jejich GDP per capita